Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...һээ гарана | № 300 (16523) | 1983 оной декабриин 31, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН БОЛОН КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ УДААДАХИ ПЛЕНУМҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЬЭЭ УЛАМЖАЛАН ГАРАҺАН СОВЕТ ОБЩЕСТВЫН ЭКОНОМИЧЕСКА, СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКЭ БОЛОН ОЮУН БОДОЛОЙ ХҮГЖЭЛТЫН ТОДОРХОЙ ЗОРИЛГОНУУДТАЙ НЯГТА ХОЛБООТОЙГООР ҺУНГУУЛИИН УРДА ТЭЭХИ БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИНУУД ҮНГЭРГЭХЭ УЯЛГАТАЙ.

(КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолһоо).

...Р-эй арбадахи зарлалай Верховно
Соведэй юһэдэхи сесси

НАЙРАМДАЛ БОЛОН ОРОНОЙНГОО ХҮСЭ ...ДАЛ БЭХИЖҮҮЛХЭ

...д эхэ эршэ 1984 оной табан жэлэй ... дүүргэхэ, ...хэ талаар ур- ...н эхэ бодото ... бэелүүлхэ ... мэдэрэлтэй- ... байна. Ма- ...л оролдолго- ... үйлэдбэриин ...хүгжэлтэ, тэ- ...ын дээшэлэл- ... һуудал бай- ...жаралга, оро- ...мгаалха хүсэ ... хэмжээндэ ... гэжэ ленин- ... нягтаар той- ...совет хүнүүд ...КПСС-эй ЦК- ... (1983 он) ...е шэнэ хү- ...эйлэн харуу- ... шиидхэбэри- ...Ю. В. Андро- ... үгэ, арадай ажахые саашадань хүгжөөлгын гол шэглэлнүүдые гүнзэгыгөөр сэгнэлгэнүүд, тобшололнууд хадаа ажал ябуулгануудай зоригжуулхы программа болоно гэжэ ороноймнай ажалшад тоолоно.

Мүнөө шэнэ шухала шатадаа орожо байһан СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада орон доторнай үргэнөөр бэлдэлгэ социалис ниитын байгуулалтын асари ехэ бүлэю талые батална. Гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ парти болон арадай бата нэгэдэлтэй байһые тодо хурсаар элирхэйлэн гэршэлнэ. Һунгалтын хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэржэ байһан социалис мүрысөөнэй үедэ совет хүнүүд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа элирүүлнэ, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлнэ.

Манай ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанай юһэдэхи сесси дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд социалис экономикые нарижуулан һайжаруулгын эгээл ашаг үрэ ехэтэй харгы замуудые тодорхойлно. Сесси декабриин 29-дэ Кремль соо палатануудай ами амяараа болоһон заседанинууд дээрэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһэн байгаа.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые депутадууд эрилтэ ехэтэйгээр, залан сэхээр, эзэн ёһоор шэнжэлнэ, коммунис байгуулалтын шэнэ хараа түсэбүүдые зүбшэн хэлсэнэ, ерээдүйдэ зүб тобшололнуудые хэхын тула ушаржа байгаа дутуу дундануудта, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта анхаралаа хандуулна.

...ЮЗАЙ СОВЕДТЭ

...дэй хоёрдо- ...часта Крем- ...н соо нээг- ... ...А. Алиевые, ...овые, М. С. ... В. Гриши- ... Громыкые, Д. А. Кунаевые, Г. В. Романовые, М. С. Соломенцевые, Н. А. Тихоновые, Д. Ф. Устиновые, К. У. Черненкые, В. В. Щербицкиие, П. Н. Демичевые, В. И. Долгихые, И. В. Капитоновые, Е. К. Лигачевые депутадууд удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаһан байна.

Союзай Соведэй түрүүлэгшэ **А. П. Шитиковэй** түрүүлэлгэ доро заседани үнгэрөө. СССР-эй 1984 оной түсэбэй ба бюджедэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

...ЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ

...тьнуудай Со- ... заседани ...эй Верховно ...нуудай Засе- ... соо эхилбэ. ... Кузнецовые, ...вые, В. М. ...А. Шевард- ... Зимянинние. ...е, И. И. ...адууд удаан ...льга ташал- ... ...тьнуудай Со- ... В. П. Ру- ... доро бо- ... дээрэ оро- ... түсэбэй ба ...нүүдые зүб- ... үргэлжэ- ... Туркменийн ...о Соведэй Түрүүлэгшэ ...КПСС-эй Са- ... нэгэдэхи ... Третьяков, ...нуудай ака- ...ин отделе- ...риин филиа- ... түрүүлэг- ...ев, Новоси- ...н Сузунска районой Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Н. Ф. Шишкин**, Таджигай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **К. Махкамов**, Калужска областиин Цветковой нэрэмжэтэ госплемзаводой директор **Б. П. Оконечников** гэгшэд Союзай Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Депутадууд Тюменскэ областной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Б. В. Никитин**, Уфимска «Мир» гэжэ үйлэдбэриин оёдолой нэгэдэлэй 1-дэхи фабрикын оёдолшон-мотористка **Г. Р. Абузарова**, Эстониин ССР-эй Наукануудай академиин президент **К. К. Ребане**, Вахшска азотно-тукова заводой аммиак үйлэдбэрилгын ахалагша машинист **Т. Зиеев** гэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй заседани дээрэ элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан байна.

Партиин хараалһан стратегическэ шэглэл манай олон үндэһэ яһатадһаа бүридэдэг бүхы арадай аша туһада, эб найрамдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ харюусана гэжэ Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй заседанинууд дээрэ үгэ хэлэһэн депутадууд тэмдэглээ. Арадай ажахын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, түбүүдтэ ба нютаг нютагуудта бүхы хүдэлмэриие тодорхой һайнаар эмхидхэхэ, ороной үйлэдбэриин ба эрдэм, техникын хүсые бүри гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ талаар үгэ хэлэгшэд тодорхой дурадхалнуудые оруулаа.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум дээрэ соносогдоһон нүхэр Ю. В. Андроповой үгын текст соохи захяа заабаринуудые, тобшололнуудые үгэ хэлэгшэд халуунаар дэмжэхэ зуураа ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур нэгэ процентээр дээшэлүүлхые, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр нэмэжэ хямдаруулхые туйлаха гэһэн партиин зорилго шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэбэ.

(Эхин. Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ орон доторнай үргэлжэлһөөр. Энэ кампани КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ, нүхэр Ю. В. Андроповой үгэһөө, мэнэ һая дүүрэһэн СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан документнүүдһээ уламжалһан ажалай ба политическэ үндэр ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда үнгэржэ байна. Үчгэрһэн суглаанууд дээрэ тэдэндэ хабаадагшад социалис экономикые саашадань хүгжөөлгэдэ, арадай ажаһуудал дээшэлүүлгэдэ, бүгэдэ ниитын амгалан тайбан байдал хангалгада шэглүүлэгдэнхэй партиин хараа шугамые нэгэн дуугаар дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлнэд. 1984 оной даабаринуудые амжалтатай дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхээр, бүхыдөө, табан жэлэй хараа түсэбүүдые бэелүүлхээр совет хүнүүдэй эрид шиидэнги байһан тухай хэлэнэд. Совет хүнүүд гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтые өөрынгөө патриотическа уялга гэжэ тоолоно.

Гүрэнэй засагай дээдын зургаанда хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай болон арадай интеллигенциин эгээл хүндэтэй, эгээл нэрэ солотой түлөөлэгшэдые ажалша коллективүүд дэбжүүлнэ. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта түрүүшын кандидадуудай тоодо Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые тэдэ нэрлэнэ.

РСФСР

СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Костомукшска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай ажалшадай суглаан дээрэ баяр баясхалангай оршон байдалтай байгаа. Ороной хара металлургиин түүхэй эдэй уурхайн намтарта болоһон гайхамшагта үйлэ хэрэгтэй — предприятиин хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулалгатай тэрэ тудаһан байна бшуу. Комбинадай профкомой түрүүлэгшэ В. А. Федосеев энэ суглаае нээгээ. Сегежскэ 371-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Юрий Владимирович Андроповые дэбжүүлхэ гэһэн Ленинэй орденто үрэмдэгшэ И. С. Кустовай дурадхалые эндэ суглараагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

— Карелиин ажалшад Юрий Владимировичые Ленинэй агуу ехэ хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхэ хүн гэжэ һайн мэдэдэг юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ тэрэ республикын комсомолой организациие толгойлоо, ороной баруун хойто зүгтэ партизанска хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн байгаа. Манай Эсэгэ ороной хамгаалагшад ...

НЭГЭН ҺАНАЛ, НЯГТА ЖАГСААЛ

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ

шууд сэхээр шиидхэдэг байгаа юм.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Ю. В. Андроповые дэбжүүлхэ тухай дурадхалые комбинадай парткомой секретарь Ю. Ф. Кузнецов, комбинадай ОРС-ын наймаалагша В. М. Табарина, комбинадай генеральна директор Н. П. Ершов болон бусад дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад энэл округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар Костомукшска комбинадай ахалагша агломератчик партийнабэшэ В. Э. Сычевскиие нэгэн доро нэрлэбэ.

Сегежскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Юрий Владимирович Андроповые** болон **Валентин Эдуардович Сычевскиие** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол тус суглаан нэгэн дуугаар абаба.

Москвада 79-дэхи городской поликлиникын коллективэй суглаан болоо. Участогай врач М. А. Фомченкова Ворошиловска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Юрий Владимирович Андроповые дэбжүүлхэ дурадхал оруулба. Парти болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшын тушаалнуудта байхадаа, нүхэр Ю. В. Андроповой зоригжол, түгэс, хүсэл оролдолготой ба эдэбхи үүсхэлтэй ажал ябуулгань, ажалша бэрхэ ба эрхим хүнэй шэнжэ шанарынь, дүй дүршэл ба политическэ сэсэ мэргэн ябуулгань парти болон арадай зүгһөө үндэр хүндэ ба найдабарида хүртэһэн байна гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Үгэ хэлэгшэд энэ дурадхалыень дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлээд, ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадта кандидадаар поликлиникын терапевтическэ таһагые даагша Л. П. Шурыгинае мүн лэ дэбжүүлһэн байха юм.

Суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар иигэжэ тогтообо: Ворошиловска 6-дахи һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Юрий Владимирович Андроповые** болон **Людмила Павловна Шурыгинае** дэбжүүлхэ.

Тюменьскэ камвольно-сэмбын комбинадай коллективэй суглаан дээрэ нэхэгшэ В. А. Измайлова СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихоновые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба.

Нүхэр Тихоновой социалис экономикые хүгжөөлгэдэ эхэ хубитай оруулжа гэжэ үгэ хэлэгшэ хэлээ. Тэрэ совет хүнүүдэй һуулай байгаа хараалтай партиин XXVI съездын хараалһан социально-экономическа программые дүүргэхэ тушаа саг үргэлжын анхаран оролдолго гаргадаг байна.

Хүдэлмэрилэгшэ Л. А. Овчинникова энэ дурадхалыень дэмжэжэ, депутадта кандидадаар СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, комбинадай буд һамнагша Г. П. Яковлевае дэбжүүлһэн байна.

Суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар иимэ шиидхэбэри абаба: Тюменскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Николай Александрович Тихоновые** болон **Галина Петровна Яковлевае** дэбжүүлхэ.

Ярославска областиин Рыбинскын мотоор бүтээлгын заводой коллективэй суглаан халаануудай хоорондо болобо. Слесарь В. В. Баскаков СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненкые дэбжүүлхэ дурадхал оруулба. Партиин политикые удаа дараалан бэелүүлхэ, коммунис байгуулалтын шухалын шухала һалбаринуудай нэгые — үзэл суртал хүдэлмэриие саашадачь дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэрэнэй оруулһан нилээд ехэ хубитые үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэбэ. Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн слесарь И. М. Шестаков, энэ дурадхалыень халуунаар дэмжээд, депутадта кандидадаар слесарь-хабсаргагша Б. Ф. Ивановые нэрлэбэ.

Суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар иигэжэ тогтообо: Рыбинскын һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар **Константин Устинович Черненкые** болон **Борис Федорович Ивановые** дэбжүүлхэ.

Пермскэ областиин Березники хотодохи «Главзападуралстрой» трестын арбадахи автобазын коллектив Березниковско һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Гейдар Алиевич Алиевые** болон автобазын жолоошон **Владимир Иванович Тимочкиниие** дэбжүүлээ.

Хойто-Осетиин АССР-эй «Автоспецоборудование» гэжэ Бесланскын заводто суглаан ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ. Тэрэндэ хабаадагшад Терскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Виталий Иванович Воротниковые** болон һургуулиин директор **Дзембат Тохович Бузоевые** дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Рязанска станок бүтээлгын заводой ажалшад Рязанска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Михаил Сергеевич Горбачевые** болон токарь-оператор комсомолец **Игорь Алексеевич Никагоровые** нэрлэһэн байна.

«М. И. Калининай нэрэмжэтэ Москвагай машина бүтээлгын завод» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ олон хүнэй хабаадалгатай суглаан боложо үнгэрбэ. Москва хотын Тимирязевска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь **Виктор Васильевич Гришиниие** болон Москвагай метростройн малтагшадай бригадир Социалис Ажалай Герой **Александр Сергеевич Сухановые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаан дээрэ абтаа.

Московско областиин «Звездный» гэжэ соёлой шэчэ ордон соо Томилинска полупроводниково приборнуудые бүтээдэг заводой коллективэй суглаан болобо. Эндэ үгэ хэлэһэн расточник В. П. Несов СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичевые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал коллективэйнгээ зүгһөө оруулба.

Энэ дурадхалыень дэмжэхэ зуураа, бусад үгэ хэлэгшэд заводой коллектив ерэхэ жэлдэ ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур нэгэ процентһээ үлүүгээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн 0,5 процентээр доошонь болгохо гэһэн уялга абаа гэжэ мэдүүлбэ. Заводой 700 шахуу хүдэлмэрилэгшэд 1984 оной нэгэдэхи кварталайнгаа хубиин уялгануудые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр болотор дүүргэхэ гэжэ шиидээ.

Суглаанда хабаадагшад Люберецкэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар **Петр Нилович Демичевые** дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Москва шадарай «Электросталь» заводой коллективэй суглаан иимэ тогтоол абаба: Ногинска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин Московско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь **Виктор Васильевич Гришиниие** болон сталевар, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **Анатолий Романович Коротеньковые** дэбжүүлхэ.

Алтайн мотоор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлдэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаан болоо. Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Ю. В. Андроповые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай зүгһөө нэгэдэлэй парткомой секретарь А. Г. Гребенников оруулба.

Механо-хабсаралгын хүдэлмэриин бригадир О. А. Пашкевич энэ дурадхалыень халуунаар дэмжээд, депутадта кандидадаар нэгэдэлэй түрүү слесарь-хабсаргагша, комсомолой гэшүүн Л. Н. Костинае нэрлэһэн байна.

Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар **Юрий Владимирович Андроповые** болон **Людмила Николаевна Костинае** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар батална абаба.

Красноярскын «Сибтяжмаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллективэй суглаан дээрэ инструментальна цехэй токарьнуудай бригадир, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой И. И. Шальков үгэ хэлэбэ. Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгихые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал тэрэ оруулаа.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн предприятиин ажалшад энэ дурадхалыень халуунаар дэмжэһэн байна.

Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар **Владимир Иванович Долгихые** дэбжүүлхэ гэжэ сугланда хабаадагшад тогтообо.

«Астрахансельстрой» трестын 908-дахи оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныын коллектив Ахтубинска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр **Андрей Андреевич Громыкые** болон бригадир, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **Михаил Борисович Кобловые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол абаба.

Волгоградай Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ тракторай заводой нэгэдэхи хабсаралгын цехэй гол конвейер, Эндэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаанда предприятиин ажалшад сугларба.

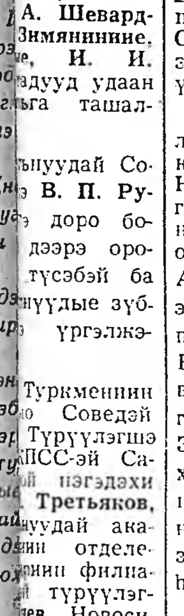
— Манай орон дотор Соведүүд хадаа арадай бодото засагай органууд мүн болодог. Гүрэнэй засагай дээдын зургаанда һунгаха талаар эхилээд байһан һунгуулиин кампани хадаа социалис демократиин илан мандаһанай толотомо гэршэ боложе үгэнэ, — гэжэ дархалагша Социалис Ажалай Герой М. К. Аркатов хэлэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецовые дэбжүүлхэ дурадхал түрүү хүдэлмэришэн оруулһан байна. Энэ дурадхалыень бусад үгэ хэлэгшэд дэмжэбэ. Волгоградай һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар **Василий Васильевич Кузнецовые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаан дээрэ нэгэн дуугаар абтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Ю. В. Андроповые дэбжүүлхэ гэһэн зэдшэ А. Г. Зайцевай оруулһан дурадхалые С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ Горькиин авиационно заводой суглаанда хабаадагшад альга ташалгаар оршон байдалда угтаба.

Энэ дурадхалые халуунаар дэмжэхэ зуураа, токарь Г. И. Рыбаков гүрэнэй засагай дээдын органой депутадта кандидадаар токарьнуудай бригадир В. А. Васильевые дэбжүүлһэн байна. Фрезеровщик Н. Г. Лобанова, цехэй начальник С. С. Тектониди, хайлуулагша З. И. Пухова энэ дурадхалые дэмжэбэ.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

БАТААР ЭТИГЭН НАЙДАНАБДИ

...й СССР- ...й депу- ... дэб- ... түрын- ...ерынгөө ... түрүүлэн ...э Улаан- ...о локо- ...гын за- ...лгогдо- ...промыш- ... гигант, ... ангиие ...эн тү- ...һон энэ заводой иимэ эрхэдэ хүртэһэниинь гайхалгүй.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтын урда тээхи суглаае заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ К. Н. Дамбуев нээжэ, парткомой секретарь А. Н. Колдуновто үгэ үгэбэ. Гүрэн түрынгөө дээдын засагта ажалшан арадай эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлгын эхилһэн тухай, энэ хүндэтэ хэрэгтэ заводойнгоо хүдэлмэришэдэй тон харюусалгатайгаар, эдэбхитэйгээр хабаадаха байһан тухай нүхэр А. Н. Колдунов тобшоор хэлээ.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ абаһан локомотивуудые хабсаралгын цехэй мастер А. Г. Смирнова иигэжэ мэдүүлбэ:

— Гүрэн түрынгөө засагай дээдын органдо, СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Улаан-Үдын городской 360-дахи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецовые** дэбжүүлхые дурадханаб. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хэрэгтэ бүхы наһаяа, бэлиг шадабаряа зорюулһан партиин, совет арадай үнэн сэхэ хүбүүн Василий Васильевич Кузнецов манай этигэл найдабариие гүйсэд харюулха байха гэжэ найданаб.

Удаань дизельнэ цехэй слесарь Александр Борисович Рыжук үгэ абажа, СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар Улаан-Үдын городской 360-дахи округһоо тус цехэй слесарьнуудэй бригадир **Юрий Николаевич Родьевые** дэбжүүлхые дурадхаба.

Ю. Н. Родьев 1954 ондо тус заводто түмэр замай 1-дэхи училищи дүүргээд ерэһэн юм. Ажалайнгаа намтарые заводой тендернэ цехтэ слесарээр эхилһэн. Дүрбэн жэлдэ сэрэгэй албанда ябаад, 1960 ондо энэл цехтээ ерэһээр, мүнөө хүрэтэр хүдэлнэ. Мүнөө 5-дахи разрядай слесарь-универсал болонхой.

Юрий Николаевич үйлэдбэриин бүхы асуудалнуудые зохёохы ёһоор шиидхэдэг, халаан, үдэр бүриингөө даабариие саг үргэлжэ 110—115 процент дүүргэдэг хүн юм. Ажал дээрэнь хэрэгтэй мэргэжэлнүүдые бултыень шахуу шудаланхай. Тэрэ расточник, үрэмдэгшэ, гагнуурша, газаар отологшо, угаалгын машина заһабарилагша гэхэ мэтэ мэргэжэлтэй юм.

Коммунис ажалай ударник, алтан гарта мастер Ю. Н. Родьев ажалһаа гадна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тэрэ профсоюзай цехкомой түрүүлэгшээр дүрбэдэхи жэлээ һунгагданхай.

Оролдосотой шударгы ажалайнгаа түлөө Ю. Н. Родьев «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо» гэһэн медаляар шагнагданхай. Мүн «Юһэдэхи табан жэлэй ударник», 1977, 1978, 1979 онуудай, «социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдтэ хүртэһэн.

Үзэл бодолойнгоо талаар сэхэ сэбэр, зон нүхэдтөө урин налгай энэ хүн гүрэнэй засагай дээдын органдо манай эрхим түлөөлэгшэ болохо гэжэ нүхэр А. Б. Рыжук этигэл найдабаряа хэлээд, нүхэр Ю. Н. Родьевые нэгэн дуугаар дэбжүүлхые нүхэдөө уряалба.

Мүн эндэ якорьна цехэй изолировщица Альбина Шагдурова заводой механо-хабсаралгын цехэй токарь Б. С. Мамаев, заводой начальник В. В. Саржан, электро-вагонно цехэй аккумуляторшан В. П. Михайлов, вагон хабсаралгын цехэй мастер Е. П. Дылыкова гэгшэд СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Улаан-Үдын городской 360-дахи округһоо Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай коллективэй зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецовые**, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой дизельнэ цехэй слесарьнуудэй бригадир **Юрий Николаевич Родьевые** дэбжүүлхэ гэһэн һанамжые халуунаар дэмжэбэ.

• • •

Энэл үдэр Улаан-Үдын түмэр замай техникумэй коллективтэ һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Тус суглаае техникумэй партийна организациин секретарь А. М. Житихин нээжэ, техникумэй багша, ажалай ветеран, Буряадай АССР-эй габьяата инженер П. Ф. Томиндо үгэ үгэбэ. Тэрэ СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар техникумэйнгээ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй зүгһөө һунгуулиин Улаан-Үдын городской 360-дахи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецовые** дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаба.

Удаань техникумэй отделениие даагша Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай ветеран Н. И. Катоманов үгэ абажа, гүрэнэй засагай дээдын органдо өөһэдынгөө түлөөлэгшөөр Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарьнуудэй бригадир **Юрий Николаевич Родьевые** дэбжүүлхэ дурадхал оруулаа.

Тэдэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн техникумэй отделениие даагша Н. Н. Жидяев, техникумэй багша В. А. Хазов, техникумэй комсомолой организациин секретарь С. В. Смирнягин гэгшэд эдэ дурадхалнуудые халуунаар дэмжээ.

• • •

Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаан баярай, политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые нэрлэхэеэ эндэ сугларaa бшуу.

Коллективэй суглаае ТЭЦ-эй партийна организациин секретарь Д. Е. Христенко нээбэ.

Тэрэ коммунис ажалай ударник, ТЭЦ-эй химическэ цехэй начальник В. И. Астраханцевада үгэ үгэбэ.

— СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецовые** дэбжүүлхые дурадханаб, — гэбэ. Тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдые суглараагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Үйлэдбэриин участогай токарь М. Н. Алексеев СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй слесарьнуудэй бригадир **Юрий Николаевич Родьевые** дэбжүүлхые дурадхаа. Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн ажалай ба дайнай ветеран Г. И. Акулов, түлишын цехэй моторист А. М. Козулина, турбинна цехэй токарь Г. П. Павлов болон бусад эдэ дурадхалнуудыень халуунаар дэмжэбэ.

ТЭЦ-эй коллективэй хамтын суглаан нэгэн һаналтайгаар иигэжэ шиидхэбэ:

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **В. В. Кузнецовые**, ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй слесарьнуудэй бригадир **Ю. Н. Родьевые** дэбжүүлхэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮТЭЛБЭРИИН ОНОЛ АРГАНУУДЫЕ УЛАМ НАРИЖУУЛХА

(Республикын партийна организацинуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаануудай дүнгүүд тухай)

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум боложо үнгэрбэ. Тэрээн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андроповой үгын текст ниитэлэгдэжэ, парти, гүрэн түрымнай ажал ябуулгын үндэһэ һуури болгогдоо.

«Партиин XXVI съездын, ЦК-гай ноябриин ба июниин Пленумүүдэй хараа шугам хүсэдөөр дэмжэгдэнэ, бүхы партиина хүдэлмэриин онол аргануудые эрид шууд һайжаруулхаар зоригжонхой гэжэ үнгэрһэн суглаанууд болон конференцинүүд харуулаа. Энэнь хадаа арадай ажахые улам хүгжөөхэ, совет хүнүүдэй һуудал байдалые һайжаруулха шэнэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ бидэ тоолонобди» гээд партийна шухала энэ документ соо хэлэгдэнэ.

Совет арадай урда табигдаһан харюусалгатай, ехэ зорилгонууд олониитын ажалай ба ниитын эдэбхи үүсхэл улам бадаргаха байха.

Тоосоото һунгалтын кампани «Партийна эхин, районно, городской, окружной, областной болон хизаарнуудай организацинуудта тоосоон болон һунгалта үнгэргэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой эрилтэнүүдтэ үндэһэлэн үнгэргэгдөө. Партийна 1649 бүлэгтэ, цеховэ 909 ба партийна эхин 1467 организацида суглаанууд болоо. Коммунистнуудай 95 тухай процентнь суглаануудта байжа, тэдэнэй дүрбэдэхи хүн бүхэниинь элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

Суглаанууд болон конференцинүүд дээрэ парторганизацинуудай һунгагдамал органуудай ажал ябуулга алишье талаһаа шэнжэлэгдэһэн, КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын саашанхи хараа зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна.

Тоосоото һунгалтын кампани эмхидхэл һайнтайгаар, даамгай, шууд сэхэ хөөрэлдөөнэй эрхэ байдалда үнгэрөө. Шухала энэ хэрэг парторганизацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха, коллективүүдэй гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ ябадалда горитой нүлөө үзүүлээ гээд тэмдэглэлтэй. Уласхоорондын мүнөөнэй орёо байдалда оролдосотойгоор ажаллаха, хүдэлмэриин газар бүхэндэ эмхи, гурим байгуулха хэрэгтэй гэжэ олон үгэ хэлэгшэд онсолһон байна.

Тоосоото үе соо арадай ажахын һалбаринуудта түйлагдаһан зарим тэды амжалта тухай хэлэгдээ. Жэшээнь, үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада үйлэдбэриие техническэ талаарнь зэбсэгжүүлхэ, тэрэнэй байдал бухыдэнь һайжаруулха горитой хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ юм. Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлээ. Промышленна ехэнхи предприятинууд түсэбөө гүйсэд дүүргэнэ. Мүн республикын колхоз, совхозууд байгша ондо гүрэндэ таряа, хартаабха худалдаха даабаринуудаа үлүүлээ. Тиихэдэ энэ жэлэй тоосоогоор мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб дүүргэхын тула горитой хүдэлмэри ябуулагдаһаар.

Гэбэшье суглаанууд болон конференцинүүдтэ хабаадагшад бэелүүлэгдэһэн ажал ябуулгаяа шүүмжэлхыгээр шэнжэлһэн байна. Тиигэжэ партийна хүтэлбэриин онол аргануудые саашадань заатагүй нарижуулан һайжаруулха тушаа эрилтэтэй ехэ хөөрэлдөөн болоо бшуу. Үе сагай эрилтэнүүдэй ёһоор ажал хэрэгээ эрхилжэ захалаадүй гү, али олон тоото суглаа, зүблөөнүүдые үнгэргэн, бүхы хүдэлмэриеэ эдэбхи, үүсхэлгүйгөөр ябуулдаг һунгагдамал партийна органууд шүүмжэлэгдээ. Партиин Уставые коммунистнууд тон наринаар сахиха ёһотой гээд тэмдэглэгдээ.

Партиин ветеранууд тоосоон болон һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, шүүмжэлхы ажаглалта, дурадхалнуудаа оруулаа.

Республикымнай коммунистнууд ажалша коллективүүдэйнгээ саашадаа бэелүүлхэ хараа зорилгонуудта гол анхаралаа хандуулан, үйлэдбэриин дутагдалнуудые яажа, хайшан гэжэ усадхалтайб гэһэн асуудалда харюу үгэһэн байна.

Табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэлтэдэ үзэгдэһэн гээгдэлһээ гарахын тула ехэ хүдэлмэри бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. Мүн хэлсээнэй ёһоор продукци үйлэдбэрилхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түлишэ, түүхэй эд болон материалнуудые алмаха, арьбалха— эдэ бүхы шухала хэрэгүүд саг үргэлжын анхарал доро байхаар хараалагдаба. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын городской, Прибайкалиин, Загарайн, Кабанскын ба бусад районно конференцинүүдтэ, эхин болон цеховэ олон парторганизацинуудай суглаануудта хабаадагшад промышленна олон предприятинуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэри үшөөл бирагүйгөөр ябуулагдаһаар гээд тэмдэглээ. Үйлэдбэриин энэ ехэ дутагдалые усадхахын тула бии байгаа оньһон техникээ гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха, һэльбэн шэнэлэлгын хүдэлмэри ходо бэелүүлхэ, шэнэ техникэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, ажалай түрүү онол арга, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар хэмжээнүүд саг соогоо хараалагдаад, бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байха ёһотой.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой партийна конференцидэ хабаадагшадай олонхидынь ажалай түрүү аргаар ажалладаг бригадануудые олошоруулха, бэе бэеынгээ ажалһаа дулдыдан хүдэлдэг цехүүдэй хоорондохи харилсаае гуримшуулха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулаа. Предприятиин булад шудхалгын цехэй зарим зүйлнүүдые саг соогоо үйлэдбэрилдэггүй ушарһаа хэдэн цехүүдэй ажалда һаад ушаруулагдадаг гээд делегадууд мэдүүлһэн байна. Иимэ дутуу дундануудһаа юунһээ болоноб гэхэдэ, технологическа гурим хазагайруулагдана, оньһон түхеэрэлгэнүүд гүйсэд ашаглагданагүй, мүн ажалай эрхэ байдал сагай эрилтэдэ хүсэд харюусанагүй.

«Хүтэлбэрилдэг цехэймни коллектив электрын элшэ хүсөөр хүдэлдэг гүсэ, уһа бусалгадаг түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха түсэбөө дүүргэхэ аргатай юм, — гэжэ коммунист Ю. К. Антонов «Электромашина» заводойнгоо партийна суглаан дээрэ мэдүүлхэдээ, үгэеэ иигэжэ үргэлжэлүүлбэ. — Гэбэшье даабарияа дүүргэхэгүй ушарнууд манда нэгэнтэ бэшэ үзэгдэдэг. Энээнэй гол шалтагааниинь гэбэл, хуушарһан, муудаһан түхеэрэлгэ болоно. Тиигэжэ продукциин голодоһондо ороходо ябадал олошорно. Теэд предприятиин партком үйлэдбэриин технологическа байдалые һайжаруулхын түлөө инженернүүдэй харюусалга дээшэлүүлжэ шадаагүй байһаар».

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай партийна конференци дээрэ Холтоһоной уурхайн начальник П. А. Костылев предприятиин зарим хубинуудта салин хүлһэн ажалай бүтээсэдэ орходоо һураггүй түргэнөөр ургана гээд онсолоо. Гэбэшье эндэ зарим газарнуудта ажалай бүтээсэ 20 процент хүрэтэр дээшэлүүлэгдэдэг юм. Теэд иимэ түйлалтануудынь ажалай эмхидхэлэй һулаһаа хии хосоршодог байна.

Һүүлэй үедэ Шэнэ-Бэрээнэй гол завод продукци гаргаха түсэбөө дүүргэжэ шадахаяа болинхой. Предприятиин парткомой секретарь А. П. Тютрин энээнэй ушар шалтагаан тушаа Загарайн районно партийна конференци дээрэ мэдүүлээ. Материально-техническэ хангалгань продукци үйлэдбэрилгэтэй холбоогүй болонхой. Жэшээнь, тус предприятида продукци эльгээхэ 183 заводой хори гараниинь хэлсээтэ уялгаяа саг соонь дүүргэнэгүй, мүн арбаад предприяти хабсаргагдаха продукциин зүйлнүүдые эльгээнэгүй.

Ажалай журам бэхижүүлхэ хүдэлмэри үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгын нэгэ нөөсэ арга боломжо гээд тоосоон болон һунгалтын үедэ хэлэгдээ. Тиигэжэ ажалай, гүйсэдхэлгын журам саашадань бэхижүүлхэ, үйлэдбэри дээрэ таатай зохид эрхэ байдал зохёохо талаар ажаглалта, дурадхалнууд оруулагдаһан байна.

Гусиноозерскын городской, Советскэ, Октябрьска, Захааминай болон бусад районно конференцинүүдэй делегадууд һүүлэй жэлнүүдтэ предприятинуудай гол фонднуудай горитойгоор ургаһан тушаа хэлээ. Гэбэшье тэрээнһээ аша абалга бирагүйгөөр ургана гээд онсологдоһон байна. Энээн тушаа партиин ЦК-гай декабриин Пленум дээрэ онсо хэлэгдээ бшуу. Мүн зарим предприятинуудта бар хүсөөр хэгдэдэг ажал үшөөл ехэ, хэлсээнэй ёһоор продукци гаргаха даабаринуудые олохон фабрика болон заводууд дүүргэдэггүй байһаар. Эдэ бүгэдэ асуудалнуудаар дэлгэрэнгы, эрилтэтэй хөөрэлдөөнэй болоһониинь элитэ.

Капитальна барилгын талаар республикын үсөөхэн эмхинүүд тэдэнэй урда табигдаһан зорилгонуудые гүйсэд бэелүүлдэг. Диилэнхи олоной хүдэлмэри сагай эрилтэдэ үшөөл хүрэмэ бэшэ байһаар. Главбурятстрой, «Бурятцелинстрой», «Улан-Удэтрансстрой» трестнүүдэй олон эмхинүүд үйлэдбэриин болон соёлой объектнүүдые бариха хэрэгтээ ехэ дутагдалнуудтайгаар хүдэлнэ гээд хэлэгдээ. Барилгада иимэ байдалай тогтоһоной гол шалтагаанууд гэбэл, түс индустриин баазын үшөө хүсэд хүгжөөгдөөгүй байһан ушар, ажалай болон хүдэлмэринүүдые бэелүүлгын һула эмхидхэл болоно. Тиимэһээл ажалай материальна болон финансова нөөсэнүүдые хамтадхан. нэгэ газарта шэглүүлэн хэрэглэжэ, объектнүүдые саг болзор соонь шанартайгаар бариха арга боломжо бидэнэй урда бии гэһэн тобшолол коммунистнууд хээ.

Хойто-Байгалай городской партийна конференциин тоосоото элидхэл дотор БАМ-ай Буряадай участогай транспортна барилгашадай коллективүүд энэ табан жэлэй эхинһээ хойшо барилга-хабсаралгын яһала ехэ хүдэлмэри бэелүүлээ гээд тэмдэглэгдэһэн байна. Гэбэшье Хойто-Муяын тоннелиие бариха хэрэг эршэдхэхэ, түргэдхэхэ тушаа дэлгэрэнгы хөөрэлдөө делегадууд үүсхээ. Мүн түмэр замые зүбшан бодхоогдохо бүхы объектнүүдые болзор соонь ашаглалгада оруулхын тула «Нижнеангарсктрансстрой» трест барилгын бусад эмхинүүдэй хүдэлмэриие эмхидхэн хүтэлбэрилхэ зэргэтэй гэжэ делегадууд онсолоо.

Транспортын предприятинуудай, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхинүүдэй хүдэлмэри бүхы талаһаа хаража үзэгдэһэн, шүүмжэлэгдэһэн байна.

Тоосоон болон һунгалтын үедэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, арадай ажахын энэ һалбариие хүгжөөлгын саашанхи зорилгонууд, тэрэнэй дутуу дундануудые усадхаха хэрэгэй арга замууд тодорхойлогдоо. Газар таряаланда эрдэмэй түйлалтануудта үндэһэлһэн гуримуудые нэбтэрүүлхэ, хамтын подряд дэлгэрүүлхэ, хүдөө нютагуудтахи социальна бүхы асуудалнуудые үйлэдбэриин ажал хэрэгүүдые шиидхэлгэтэй хамта бэелүүлхэ тушаа ашатай туһатай хөөрэлдөөн хаа-хаанагүй болоо. Мүн малай үбэлжэлгые эмхи гуримтайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, хабарай тарилгада саг болзор соонь бэлдэхэ талаар хэмжээнүүд хараалагдаба.

Республикын зарим ажахынуудта ниитын малай үүлтэр һайжаруулха, газар тарялан эрхилхэ хүдэлмэри бүхыдэнь дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитой дутагдалнууд бии гээд онсологдоо. Тиихэдэ колхоз, совхозуудай экономическа албанай хүдэлмэри һула байһаар, ажалай түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэ ябадал бирагүйгөөр эрхилэгдэһээр. Механизаторнууд болон малшадай кадрнуудые һуурижуулхын тула бүхы хэмжээнүүд абтанагүй. Эдэ бүгэдын тушаа Яруунын, Түнхэнэй, Зэдын, Захааминай, Бэшүүрэй, Хурамхаанай болон бусад районно конференцинүүд, ажахынуудай партийна суглаанууд дээрэ хэлэгдэһэн байна.

Баргажанай районой К. Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон, Социалис Ажалай Герой районно партийна конференциин делегат О. Э. Сангадиева иигэжэ хэлээ: «Бидэнэр ажал хэрэгүүдэйнгээ түлөө өөһэд өөһэдтөө эрилтэ табиха ёһотойбди. Ажалдаа хамаагүйгөөр, залхуугаар хандаха ябадалтай шиидэнгеэр тэмсэхэ хэрэгтэй. Харюусалгагүй хүнүүдэй гэмээр манай колхоздо хурьгад гарзалдаг гээшэ. Теэд ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд иимэ байдалтай эбсэшэнхэй. хэндэньшье зэмэ тохогдодоггүй байна. Малшадай ажалай, ажаһуудалай асуудалнууд үшөөл һанаһанда хүрэмэ бэшээр шиидхэгдэһээр».

Зэдын районно партийна конференцидэ хабаадагшад мал ажалые эршэтэй түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа онсо хандуулаа. Тиихэдээ тэдэнэр мал ажал эрхилэлгые мүнөөнэй эрилтын ёһоор эмхидхэн ябуулдаг болохо шухала гээд тэмдэглээ. Үнэхөөрөөшье, ажахы дотороой ба ажахынууд хоорондын тусхай мэргэжэлтэй предприяти байгуулха, мал ажалые промышленна үндэһэ һуури дээрэ гаргаха хэрэг эндэ сагаи эрилтэнүүдһээ ехэ гээгдэлтэйгээр ябуулагдажа байнхай.

Тоосоон болон һунгалтын үедэ РАПО-гой соведэй, тэрээнтэй хамта хүдэлхэ эмхинүүдэй хүдэлмэри тушаа шүүмжэлхы ажаглалтанууд хэгдээ. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой Е. В. Иванов конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, агропромышленна нэгэдэл нютагаи газар тарялангаи ёнотой зээн болоодүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Тоосоото һунгалтын суглаанууд болон конференцинүүдтэ хабаадагшад социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай һаяхан абаһан тогтоолтой зохилдуулан, ажалай урилдаа эмхидхэхэ шухала гээд онсолоо.

Партиин райкомууд болон горкомууд эхин парторганизацинуудые хүтэлбэрилгын онол арганууд тушаа олон үгэ хэлэгдэд тогтоо. Тиигэжэ КПСС-эй зэргэдэ ажалай түрүүшүүлые шэлэн абаха, коммунистнуудые үйлэдбэриин гол газарнуудта тааруулан табиха, партиин гэшүүдэй түрүү үүргые улам дээшэлүүлхэ асуудалнуудта анхаралай ехээр хандуулагдаһаниинь мэдээжэ. КПСС-эй XXVI съездын һүүлээр республика доторнай үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада партида 7136 хүн аотаа. Тэдэнэй 68 процентнь эхэнэрнүүд болоно. Партида орогшодой дунда комсомолшуудай жэлһээ жэлдэ олошоржо байһаниинь һайшаалтай. Республикымнай коммунистнуудай гурбанай хоёр хубинь материальна үйлэдбэридэ хүдэлдэг байна.

Гэбэшье Октябрьска, Сэлэнгын, Хяагтын, районуудай промышленна предприятинуудта, Железнодорожно, Яруунын, Загарайн районуудай барилгын эмхинүүдтэ, Ахын, Хойто-Байгалай, Хорийн районуудай колхоз, совхозуудта хүдэлдэг хүнүүдэй дунда партиин гэшүүд үсөөрөө.

Республикын партийна организацинуудай бэелүүлжэ байгаа үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын болон ойлгуулхажын хүдэлмэри зүбшэн хэлсэгдэжэ, дутуу дундануудынь элирүүлэгдээ, саашадаа эрхилэгдэхэ зорилгонууд тодорхойлогдоо.

Тоосоон болон һунгалтын үедэ парткомуудай, партбюронуудай, эхин болон цеховэ организацинуудай секретарьнарай бүридэл һайжаруулагдаа. Тэдэнэй 34 процентнь хүдэлмэришэд, колхозникууд, 31 процентнь эхэнэрнүүд болоно. Эхин парторганизацинуудай секретарьнарай 60 тухай процентнь дээдэ эрдэмтэйшүүл, 30-аад процентнь арадай ажахын мэргэжэлтэд юм.

КПСС-эй горком болон райкомуудай шанарай талаар бүридэл мүн лэ һайжаруулагдаһан байна. Үнгэрһэн партийна конференцинүүд дээрэ 12 эхэнэр партиин райкомуудай секретарьнараар һунгагдаа.

КПСС-эй райком болон горкомууд тоосоото һунгалтын кампаниин үрэ дүнгүүдые бүхы талаһаань шэнжэлжэ, харража үзэхэ ёһотой. Тиихэдэ суглаанууд ба конференцинүүд дээрэ коммунистнуудай хэлэһэн 4 мянга гаран ажаглалта, дурадхалнуудые заатагүй хараалда абаха шухала.

Энэ һаяхана болоһон КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум дээрэ совет арадай эдэ жэлнүүдтэ заатагүй бэелүүлхэ шухала зорилгонууд хараалагдаба.

Республикын бүхы партийна организацинууд партиин ЦК-гай тус Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй болоно.

К. ШОМОЕВ,
КПСС-эй обкомой эмхидхэлэй партийна хүдэлмэриин таһагые даагша.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ука

СССР-эй МАЛ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түйлаһан амжалтануудайнь, 1982—1983 онуудай үбэлжэлгын үедэ мяха, һү болон мал ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар түсэбүүд болон абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ, ажалай шэн габьяа харуулһанайнь түлөө **шагнаха:**

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Ажалай Улаан Тугай орденоор

Нэмсараев Пурбо Жамсарановичые—Захааминай районой Харацайн совхозой ахалагша хонишон.

Пурбуева Мария Доржиевнае — Улаан-Үдын районой «Заветы Ильича» совхозой һаалишан.

Ширабдоржиев Цыремпил Жигжитовичые—Хориин районой Үдын совхозой директор.

Шульгина Клара Георгиевнае — Буряадай туршалгын-мелиоративна станциин туршалга-үйлэдбэриин ажахын һаалишан, Загарайн район.

Арадуудай Хани барисаанай орденоор

Раднаева Евдокия Базаровнае — Хурамхаанай районой Аргатын совхозой һаалишан.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор

Горновская Тамара Николаевнае—Прибайкалиин районой «Прибайкальский» совхозой фермые даагша.

Дашидоржиев Дагба Цыденовичые — Яруунын районой «Целинный» совхозой мал адуулагша.

Калашников Анатолий Петровичые — Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Санжицыбикова Лубсан-Дулма Санжицыбиковнае —Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын фермые даагша, Улаан-Үдын район.

Югов Иван Васильевичые — Зэдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Ажалай Алдар Солын II шатын орденоор

Жамьянов Александр Цырендондоковичые — Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор

Бундаева Мария Бадмаевнае—Хяагтын районой Алтайн совхозой һаалишан.

Жалсараев Ширээгар Батуевичые — Хэжэнгын районой Ушхайтын совхозой ахалагша хонишон.

Растригина Ирина Николаевнае — Баунтын районой Ципиканай совхозой һаалишан.

Скуратов Георгий Сергеевичые — Бэшүүрэй районой Еланай колхозой һаалишан.

Сундуева Зинаида Цыремпиловнае — Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Убушеева Евдокия Доржиевнае—Түнхэнэй районой Түнхэнэй совхозой һаалишан.

«Ажалай габьяагай түлөө» медаляар

Албатаева Светлана Александровнае—Кабанскын районой Байгал-Хударын совхозой һаалишан.

Бандеева Софья Сыреновнае—Түнхэнэй районой Саянай совхозой һаалишан.

Банзарова Бадмацу Чултумовнае — Бэшүүрэй районой Охин-Булагай совхозой хонишон.

Сорокина Ольга Васильевнае — Хойто-Байгалай районой «Ангарский» совх лишан.

Сосоров Дамдинж евичые — Зэдын рай жи Банзаровай нэрэм хозой бригадир.

Ушаков Владимир ровичые — Мухар районой «Коммуниз зой ахалагша хонишо

Цыретарова Татья евнае — Загарайн Эрхирэгэй совхозой

Шульгина Галина нае — Хяагтын район тын совхозой һаали

«Ажалдаа шалгарһан медаляар

Дондуков Бадма чые — Сэлэнгын райо манэй нэрэмжэтэ сов лагша хонишон.

Жапов Даша-Даба ловичые — Захаамин ной СССР-эй 50 ж нэрэмжэтэ совхозой лагша.

Малых Анисья Фед Улаан-Үдын районой най нэрэмжэтэ совхо мые даагша.

Мухомедзянова Ми лиевнае — Хорин Хүрбын совхозой һа

Ринчинов Гомбо чые — Баргажанай Уланай колхозой аха нишон.

Сыренов Сергей С чые — Ахын районо мунизм» колхозой лагша.

Цыбиков Доржо Ш ловичые — Хэжэнгы «50 лет Октября» хонишон.

Шиханов Архип А чые — Прибайкалин «Ильинкинский» совхо адуулагша.

Эрдыниева Цырендо нушкиевичые — Ху районой Ленинэй нэ колхозой хонишон.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези
Түрүүлэгшэ Ю. АНД

СССР-эй Верховно Соведэй Прези
Секретарь Т. МЕНТЕША

Москва, Кремль.
1983 оной декабриин 21.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАТ

ҮГЭДӨӨ ЗААТАГҮЙ ХҮРЭДЭ

Пурба Пурбуевич Самданов совхозой коммунистнуудай нэгэн дуугаар абтаһан шиидхэбэреэр районой партийна конференцидэ гансашье бэшэ хабаадаа. Һаяхан үнгэрһэн конференцидэ баһал хабаадажа, олон нүхэдэйнгөө үмэнэһөө үгэ хэлээ һэн.

Пурба Пурбуевич 20 жэлэй туршада өөрынгөө наһанай нүхэр Зоя Доржиевнатаяа хонишоноор хүдэлнэ. Ажаллажа эхилһээр лэ үндэр амжалта түйлажа захалһан намтартай. Тэрэ бүри залуу ябахадаа, трактористаар хүдэлһэн. Ямаршье ажал хэхэдээ, шумууһан бэрхэ хүбүүн һэн. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрээниие анхаралдаа абажа, нэгэтэ Пурба Пурбуевичта хонишоноор хүдэлхыень дурадхаа бэлэй. Тэрэ үни удаан бодолгото болонгүй, коммунист нэрэеэ һанан, гансата зүбшөөгөө һэн.

Хонишон түрүүшын нэгэ-хоёр жэлнүүдтэ зуун эхэ хонин бүриһөө ерэнһээ доошо бэшэ түл ябадаг һэм гэжэ хэлэдэг. Тиимэ Гайһаниинышье ойлгосотой ааб даа. Ажалай ашаг үрэ — анхарал оролдолгоһоо. Пурба Пурбуевич хонидойнгоо хойноһоо ябахаһаа бүри сухаридаггүй, ехэнхидээ өөрөөл адуулдаг заншалтай. Заатагүй зунай, намарай сагта. Гансашье харууһалгаяа хараад ябадаг хүн бэшэ ааб даа. Хонишон өөрынгөө мэдэрэл шадабариие ходо дээшэлүүлхые оролдодог. Энээниие юунһээ мэдэжэ болохоб гэхэдэ, өөрынь гэр байраһаа, байдалһаа абаһаар лэ тухайлхат. Пурба Пурбуевичай гэртэ ороходо, хонин ажалда хабаатай элдэб номуудые, заабаринуудые, газетэһээ абтаһан хуудаһанууд гэхэ мэтые хаража болохот. Хонишондо түл абаха хаһа эгээл ехэ харюусалгатай саг. Малаа ороондо оруулха хэрэгые Пурба Пурбуевич бусад хүнүүдтэ найдадаггүй, өөрөөл үнгэргэдэг юм. Орооной сагые һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула хонишон ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг. Нооһо хайшалалгын үеые түргэнөөр үнгэргэхэ, хонидоо таргалуулха гэжэ хам оролдог заншалтай. Эртэ үглөөгүүр бэлшээридээ гарадаг.

Тэрээнһээ гадна хонишон уһалалгада гол анхаралаа хандуулдаг юм. Зунай сагта имагтал ямаршье үедэ Пурба Пурбуевич хоёр дахин заатагүй,

заримдаа гурба дахин уһалдаг. Гэхэ зуура, уһан лэ хадаа хонишондо хамаагүй бэшэ. Зунай сагта хододоо хүйтэн булагай уһаар ундалуулдаг, харин үбэлдөө заатагүй бүлеэн уһаар уһалдаг ааб даа. Үдэшын хүдэлмэри баһал орой болотор үргэлжэлдэг. Гадна Пурба Пурбуевич үшөө нэгэ шухала заабари мартадаггүй. Зунай эсэстэ хонидоо таримал ногоон дээгүүр—ямаршье жэлдэ заатагүй адуулхые оролдодог. Иигэжэ харууһалхада бүришье һайн. Нооһо ехээр хайшалхада, тобир хурьгадай түрэхэдэ баярлангүй яахабши гэжэ нүхэр Самданов районой конференци дээрэ хэлээ һэн. Ахалагша хонишон түл абаха хаһые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтадаг. Мүнөө хонидойнь байра үни дулаалагданхай, дотоодохи хэрэгсэлнүүдынь, хохир болон хурьгадые, һая түрэһэн эхэ хонидые хурьгадтайнь хааха хаамагууд бүримүһэн үни хада бэлэн болгогдонхой. Түл абалгада туһалха хүдэлмэрилэгшэдые Самдановтан өөһэдөө шэлэжэ абадаг. Теэд ехэнхидээ туһалагшадынь нэгэл хүнүүд байдаг.

Һүүлшын арбаад жэлэй турша соо Пурба Пурбуевич гурбадахи хонишоноор залуу хүбүүдые абадаг. Тэдэнэрые дүршэл шадабаритай, бэрхэ хонишод болгохо гэһэн хүнгэн бэшэ оролдолго гаргадаг юм. Тиигэжэ мүнөө 4—5 залуушуул хэдэн жэлэй турш новтанаар хүдэлжэ хонишод болонхо тоодо Сергей Буд Тугутов, Николай На шэд ами амяраа нидые даажа абан

Пурба Пурбуевич хонишодой бригад жэлдэ үндэр амж на. Арбан нэгэдэх лэй түрүүшын 3 жэ шада тус бригада хонин бүхэнһөө дунд 110 хурьгадые т хонин бүриһөө 4,5 нооһо хайшалһан ба хэ жэлдэ зуун хони һөө зуунһаа доош хурьгадые тулжуул һоо 4,5 килограмм но шалха гэһэн социал хонишод абанхай.

Табан жэлэй дүрбэ дэ абаһан уялгануу мээр дүүргэхэ арга Самдановтанда Мүнөө хонидой байр хи сабшаланһаа 10 үбһэ хуряажа абан нэйнь ехэнхинь рын газаа һурилзу нидынь тобир тарга ороной Эдеэ хоолой мые бэелүүлхэ тэм оронхой гэшэ.

А. М

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П нов.

Ф. НАЛАБАРДИН

Хяагтын совхо

ХАХАД ҺАРААР УРИД

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Дээдэ-Тайлсын совхоз энэ жэлдэ гүрэндөө 2500 центнер мяха тушааха даабаритай байһан. Тэрэ түсэбөө декабриин 15-да дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Жэл соо тус совхозой мяханай комбинадта тушааһан үхэр бүхэнэй дунда зэргын шэгнүүр 360 килограмм болоо. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 200 центнерэй мал худалдахаяа бэлдэжэ байна.

Совхозой коллективэй түйлаһан энэ амжалтада В. А. Кучумовай толгойлдог үхэр шаһан тарталуулдаг бригадын оруулһан хубита нилээд ехэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Тэрээнтэй суг хүдэлдэг Ю. В. Кучумов, В. Я Посьянов, В. Н. Яковлев угаа оролдосотойгоор хүдэлдэг малшад гэжэ суурхаһаар үнинэй.

Эдэ дүрбэн үхэршэд Хоёр-Үдэ гэжэ газарта байрлажа, малаа харууһалдаг юм. Мүнөө 150 толгой үхэр шахажа байна. Толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдэ 800 граммаар нэмээхэ даабаритай. Харин 900 граммһаа доошонь оруулхагүй гэһэн уялга абанхай.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

ХУРАМХААНАЙХИДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

МАСТЕРСКОЙ СОО ХҮЛГӨӨТЭЙ

Манай совхозой машина, техникэ, сэхыень хэлэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ бүтээсэ багатайгаар ашаглагдажа, үйлэдбэриин бүхы ажал хэрэгые һаатуулдаг байгаа. Шэнэ эмхидхэгдэһэн Химнын совхозтой техникээ хубаалдахадаа, бүришье дорой байдалтай болообди гэжэ зарим механизаторнууд сошоһоншье байха. Илангаяа мүнөө жэлдэ бүхы дутуу дунданууднай эли тодоор харагдаа. Техникэ болон хүдөө ажахын машинануудые хангалтагүйгөөр ажалдань бэлдэһэн ушарнууд хабарай тарилгын үедэ үзэгдөө һэн. Тиигэжэ ороһо таряа ургуулха агротехническэ болзор эбдэгдээ. Мүн хуряалгын техникын мууса хүдэлгэгдэһэнһөө боложо, ургасамнай гээлтэ хоролтодо ороо һэн.

Иигэжэ эдэ бүгэдые хараадаа абажа, бидэ, совхозой механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд намар үнгэргэгдэһэн өөһэдынгөө суглаан дээрэ ажал хүдэлмэриеэ шүүмжэлхы шэнжэлэлтэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байнабди. Арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ, бүхы бии байгаа техникээ ерэхэ жэлэй харюусалгатай хүдэлмэридэ саг соонь, һайн шанартайгаар бэлдэхэ гэһэн үндэр социалис уялга баталан абаад, манай жэшээгээр хүдэлхыень районой бүхы механизаторнуудые мүрысөөндэ уряа һэмди.

Ургасаяа хуряажа дүүргэмсээрээ, комбайн болон бусад машинануудаа тэрэ дары сэбэрлэжэ, хадагалаанда табяад, заһабарилжа эхилээбди.

Хүрьһэ элдүүрилдэг ба тарилгын бүхы техникые, мүн ороһоной комбайнуудые жэлэй түгэсэтэр гүйсэд заһабарилха гэжэ шиидээбди. Заһабарилгын үедэ звенонуудай дунда бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлэгдээ. Энэ бригадада эгээл эрхим механизаторнууд хүдэлдэг юм. Республикын габьяата механизатор, областной партийна конференциин делегадаар һунгагдаһан Бимба Ринчинович Жамбалов хүдөө ажахын машинануудые заһабарилдаг бүлэгые хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ совхозой түрүү механизатор Буянта Содномович Шарапсвай даадаг коллективэй бүлэг заһабарилагшад һайнаар ажаллажа байнхай. Коммунист Леонтий Павлович Халзанов, комсомолой гэшүүн Батор Гомбожапов, Батор Жигмытов болон бусад тракторнуудаа хараалһан болзортоо заһабарилхаар зэһэнхэй. Һүүлэй мэдээгээр ороопоной 20 комбайнай 17-ниинь заһабарилагдаад, техникэ хадагалдаг тусхай талмай дээрэ табигдаба. Жэлэй дүүрэтэр бэшэ комбайнууд бэлэн болгогдохо ёһотой юм. Мүнөө 23 тракторай 15-ниинь бэлэн болгогдоо. Ерэхэ жэлэй апрель һара болотор бүхы тракторнууд хабарай тарилгада заһабарилагдаад байха түсэбтэй. Тиихэдэ хүрьһэ элдүүрилдэг ба тарилгада хабаадуулагдадаг бүхы техникэ эдэ үдэрнүүдтэ заһабарилгаһаа гүйсэд гарахаяа байна. Энэ участогта дүршэлтэй механизаторнууд Д. Гармаев, Р. Гайнутдинов, В. Васильев гэгшэд һайнаар ажаллана.

Гансал энээхэн болзорой туршада механизаторнууднай энэ ажалда онсо анхаралаа хандуулаад үнгэрхэгүй, харин саашадаа даалгагдаһан техникээ хододоо бүтээсэтэйгээр ашаглажа байха зорилго урдаа табинхай юм. Тиихын тула механизаторнуудые һурган бэлдэхэ, тэдэнэрэй мэргэжэлые, дүй дүршэлые дээшэлүүлхэ хараатайгаар тодорхой хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ үбэлэй үедэ арбаад механизаторнуудые Сэлэнгын СПТУ-да һургахаһаа гадна, механизаторнуудаа бүгэдэ ниитын һуралсалда, мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсада ээлжээ ээлжээгээр һургахамнай.

Бидэнэр хурамхаанайхидай үүсхэлые халуунаар дэмжээд, бүхы бии байгаа арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлжэ, абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө оролдохобди.

Д. ДАМБАЕВ,
Сэлэнгын районой «Бестужевский» совхозой ахамад инженер.

САГ СООНЬ БЭЛДЭХЭБДИ

Урдань хүдөөгэй ажалша зон иигэжэ хэлэдэг байна; «шаргаяа зун бэлдэ, тэргэеэ үбэл түхеэрэ». Мүнөө сагта ехэнхи хүдэлмэриин оньһон техникын хүсөөр хэгдэдэг болоод, тэргэ, шаргын хэрэглэмжэһээ хойноо гарантаад байхада, энэ үгын удха ондоо болоо ааб даа.

Тиигэбэшье хабарай, зунай, намарай харюусалга ехэтэй, халуун хүдэлмэринүүдые саг соонь, һайн шанартайгаар бүтээхын тула трактор, машинануудые үбэлдөө жэншэдгүй бэлдэхэ, заһабарилха гээшэ дээрэ хэлэгдэһэн арадай оньһон үгэнүүдтэй сэхэ холбоотойнь мэдээжэ.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, манай совхозой механизаторнууд ургаса хуряалгын дүүрэмсээрнь, нэн түрүүн комбайнуудаа заһабарилжа эхилээ юм. Тээсгэн декабриин 1-дэ һүүлшын комбайн бэлэн болгогдожо, жагсаалда табигдаа. Энэ үе соо бүхы 24 илүгай хахадһаа олонхи, 61 сеялкын 15-ниинь заһабарилагдаа.

Хэрэгтэй запасной частьнуудай дуталдаагүй һаань, энэ хүдэлмэри бүришье урагшатай ябуулагдаха һэн. Хуушан деталь, частьнуудые һэльбэхэ, шэнэлхэ баатай болонобди. Мүн сеялкын дискнүүдые «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлдэ абаашажа һэльбүүлнэбди.

Һаяшаг МТМ-дэ механизаторнуудай суглаан боложо, тэндэ Хурамхаанай районойхидой үүсхэл уряа зүбшэн хэлсэгдээ. Манайхин өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, бүхы тракторнуудаа апрелиин 1 болотор бэлдэхэ, хүдөө ажахын бусад машинануудые февралиин 23 болотор заһабарилжа, жагсаалда табиха гэһэн социалис уялга абаа. Тиихэдэ газар уһалалгын бүлүүр станцинуудые мартын 1 болотор заһаба дүүргэхэбди.

Мүнөө техникэ заһ га дээрэ 20 хүн х Тракторна бригада эгээл дүршэлтэй ба ханизаторнуудаа за гын хүдэлмэридэ т Хүдөө ажахын ма дые заһабарилга Трофимов, трактор тель заһабарилга Мишенин, И. С гэгшэд һайнаар х

МТМ-дэ заһ график, социалис лэй гурим, ажал һэн гэхэ мэтэ хүн рахаар, тодоор б эли газарта үлгэг

Д. ЛХАСА
Хориин районо
совхозой ахамад и

СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй юһэдэхи сесси

...ЭБ НАЙРАМДАЛ БОЛОН ЭХЭ ОРОНОЙНГОО ХҮСЭ ШАДАЛ БЭХИЖҮҮЛХЭ

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

...ОЮЗАЙ СОВЕДЭЙ ...ЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ ...Й ХАМТЫН ЗАСЕДАНИ

...ховно Соведэй ба На... дай Сове... дани забһар... Кремлиин ...лобо. ...Алиев, В. И. ...С. Горба...нин, А. А. ...А. Кунаев, ...М. С. Со... А. Тихонов, ...К. А. Чер... Щербицкин, ...В. И. Дол...цов, Б. Н. ...М. Чебри... Шеварднадзе, ...И. В. Ка... К. Лигачев, ...Н. И. Рыж... хэдэнь, де... айлшад һуу... даан үргэл... ташалгаар

...овэй түрүү... едани үнгэ...

...истрнүүдэй ...лэгшын ор... Госпланай ...тат Н. К. ...Р-эй Эконо... иальна хүг... ной гүрэнэй ...кономическа хүгжэлтын ...нэй түсэбэй асуудалаар хэлэбэ.

...ховно Сове... ностьнуудай ...юзай Совет ...мическа ба ...лтын 1984 түсэбые гүнзэгыгөөр, али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ гэжэ тэрэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, энэ Пленум дээрэ соносхогдоһон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой үгэ дотор найруулагдаһан сэгнэлтэнүүдые, тобшололнуудые депутадууд нэгэн һаналтайгаар һайшааһан байна.

Мүнөөнэй ба холын хараата хойшолуулашагүй шухала зорилгонуудые шиидхэлгэ 1984 оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, нэн түрүүн ажалай оүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар шэглүүлэгдэһэн совет ба ажахын бүхы зургаануудай, ниитын эмхинүүдэй, ажалша коллективүүдэй ажал ябуулгын үндэһэ һуурида табигдаха ёһотой гэжэ бүхы депутадууд үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ.

Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинуудта түсэбые хаража үзэлгын үедэ, СССР-эй Верховно Соведэй хоёр палатын заседанинууд дээрэ тэрэнние зүбшэн хэлсэлгын үедэ үйлэдбэри доторой нөөсэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ, зарим зүйлэй продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха талаар хэдэ хэдэн шухала дурадхалнууд оруулагдаһан байна.

Хүдөө ажахын материально-техническэ баазые саашадань хүгжөөхэ, газар тарялангые шанаржуулан һайжаруулха, хлопок тарижа үргуулгые үргэлжэ дээрэнь хүгжөөхэ тухай асуудалнууд мүн лэ табигдаа.

Хүн зоной һуудал байдалда хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд, нэн түрүүн гэр байра болон соёлон-ажаһуудалай барилгые хүгжөөхэ, кадрнуудые бэхижүүлхэ, ажалда абаха, уһаар хангаха тухай, мүн бусад асуудалнуудые депутадууд табиһан байха юм.

Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинуудай тобшололнууд, нэмэлтэ элидхэлнүүд дотор, депутадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо 1984 оной түсэб бүрин хүсэдөөр һайшаагдаба.

1984 оной түсэбые хаража үзэхэдөө, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинууд розничнo сэнгээр дүн хамта 159,2 миллион түхэригэй арадай хэрэглэмжын эд бараа ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха гэһэн дурадхал оруулһан байна. Эдэ дурадхалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа гээд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар элидхэхыемни зүбшөөгыт гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. 1984 оной гүрэнэй түсэбтэ зохихо заһабаринууд оруулагдаха юм.

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудта ами амяараа дуугаа үгэлгөөр СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной гүрэнэй түсэб тухай Хуули нэгэн дуугаар баталагдан абтаа.

СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной гол үрэ дүнгүүдээр ургалтын эршэ дэлисэ тогтоогдобо.

1983 онойхитой жэшэбэл, хэрэглэмжэ ба нөөсэлгэдэ гаргашалагдаха национальна доход — 3,1 процентээр, промышленностиин продукци — 3,8 процентээр, тэрэ тоодо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ — 3,7 процентээр, хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 4 процентээр ургаха байна. Ерэхэ жэлдэ хүн бүхэнэй хүртэсэдэ бодото ашаг олзо — 3,5 процентээр, гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай розничнo эд бараанай эрьесэ — 5,4 процентээр, хүн зоной һуудал байдалые хангалгын хэмжээн 8,5 процентээр ургаха юм.

1984 ондо бүхы зүйлэй һомололгонуудай ашаар дүн хамта 109 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые барихаар шиидхэгдээ.

СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1983 оной гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай СССР-эй Верховно Соведэй тогтоол нэгэн дуугаар баталагдан абтаба.

1984 оной гүрэнэй түсэб тушаа, 1983 оной түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудалаар Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай тобшололнууд дотор, депутадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо найруулагдаһан, дурадхалнуудые, ажаглалтануудые хаража үзэхыень, КПСС-эй ЦК-гай июниин ба декабриин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгожо, 1984 оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгагдаа.

СССР-эй финансын министр депутат **В. Ф. Гарбузов** СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй бюджет тухай, 1982 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай асуудалаар түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинууд СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй бюджедые гүнзэгыгөөр, али бүхы талаһаань хаража үзэһэн, сесси дээрэ үгэ хэлэһэн СССР-эй Верховно Соведэй бүхы депутадууд нэгэн дуугаар һайшааһан байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй бюджет партиин политическэ ба экономическа стратегидэ бүрин харюусана, ниитын үйлэдбэрине саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, тэрэнэй аша үрые дээшэлүүлхэ, арад зоной һуудал байдалые улам һайжаруулха оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсые ёһотой хэмжээндэ байлгаха талаар энэ жэлдэ хараалагдаһан бүхы хэмжээ ябуулгануудые мүнгэ зөөрөөр хангаха байна гэжэ зүбшэн хэлсэлгэ элирхэйлэн харуулаа гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Түсэблэлгын-бюджетнэ ба саг үргэлжын бусад комиссинууд бюджедэй олзо оршые — 137 миллион түхэригөөр, тэрэ тоодо: эрьесэһээ ородог налогой талаар — 91,9 миллион түхэригөөр, гүрэнэй предприятинууд болон ажахын эмхинүүдые ашаг олзоһоо абтаһан түлбэринүүдэй олзо оршые 45,1 миллион түхэригөөр дээшэлүүлхэ гэһэн дурадхалнуудые оруулаа.

СССР-эй Верховно Соведэй энэ сесси дээрэ бюджедые зүбшэн хэлсэлгын үедэ депутадуудай табиһан бүхы асуудалнуудые СССР-эй Финансын министерство анхаралтайгаар хаража, тэрэнэй үрэ дүнгүүд тухайда СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ элидхэхэ байна. Абтаһан хэмжээнүүд тухай депутадуудта саг соогоо мэдүүлэгдэхэ юм.

Палатануудта ами амяараа дуугаа үгэжэ, депутадууд СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуулиие нэгэн дуугаар баталба.

Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай оруулһан заһабаринуудые хараада абажа, 366.007.848 мянган түхэригэй олзо оршотойгоор, 365.792.448 мянган түхэригэй гаргашатайгаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиһан СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй бюджедые хууляар баталагдаа. Олзо оршонуудынь гаршануудһаа 215.400 мянган түхэригөөр дээшээ байха юм.

Ерэхэ жэлдэ арадай ажахыда — хүндэ промышленностиие, барилгын индустриие, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие, хүдөө ажахые, транспортые, гэр байрын-коммунальна ажахые, арадай ажахын бусад һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ һомологдохо гаргашанууд 207.892.999 мянган түхэриг, социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудта һомололгонууд 118.205.427 мянган түхэриг, тэдэ тоодо гүрэнэй социальна страхованиин бюджедээр 45.786.345 мянган түхэриг болохо.

Ороной өөрыгөө хамгаалгада гаргашалагдаха һомололгонууд 17.054.000 мянган түхэригэй байхаар тогтоогдоно.

1984 оной союзна республикануудай Гүрэнэй бюджедүүд Хуули дотор тодорхойлогдоо.

СССР-эй 1984 оной Гүрэнэй бюджет тушаа Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай тобшололнууд дотор найруулагдаһан дурадхалнуудые, ажаглалтануудые, мүн СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай заседанинууд дээрэ депутадуудай оруулһан дурадхалнуудые, ажаглалтануудые хаража үзэхыень, тэдээн тушаа зохихо шиидхэбэринүүдые абахыень СССР-эй Верховно Совет СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаба.

СССР-эй 1982 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тушаа тоосоо баталха тухай тогтоолые СССР-эй Верховно Совет баталан абаа.

Национальностьнуудай Соведэй ба Союзай Соведэй даалгабаряар хоёр палатын гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинууд «Совет гүрэнэй уласхоорондын байдал болон гадаадын политика тухай» СССР-эй тогтоолые СССР-эй Верховно Соведэй баталха тухай депутадуудай оруулһан дурадхалнуудые хаража үзэһэн байна гэжэ түрүүлэгшээр һуугша мэдээсэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь, Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ **Б. Н. Пономарев** эдэ комиссинуудай зүгһөө сесси дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай заседанинууд дээрэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной Гүрэнэй түсэбэй ба СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгын үедэ депутадууд үгэ хэлэхэдээ, США-гай болон НАТО-гай ээрэхэг түримхэй хараа шэглэлһээ уламжалан, дэлхэй дээрэхи оршон байдалай улам түгшүүрилтэй болоһондо һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой байгша оной сентябриин 28-да, ноябриин 24-дэ хэһэн Мэдүүлгэнүүдые, тэдээн соо уласхоорондын оршон байдал шэнжэлэлгые, тохёолдоһон байдалда Советскэ Союзай бэелүүлжэ байгаа ябуулгануудые депутадууд нэгэн һаналтайгаар һайшааба.

Советскэ Союзай уласхоорондын байдал болон гадаадын политика тухай тусхай тогтоол СССР-эй Верховно Совет баталан абаха ёһотой гэжэ депутадууд дурадхаа.

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай даалгабаритай зохилдуулжа, гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинууд декабриин 28-да болоһон хамтынгаа заседани дээрэ эдэ дурадхалнуудые хаража үзөөд, «Совет гүрэнэй уласхоорондын байдал болон гадаадын политика тухай» СССР-эй Верховно Соведэй тогтоолой проект бэлдэһэн байна. Тэрэ таанадай үзэмжэдэ табигдана.

«Совет гүрэнэй уласхоорондын байдал болон гадаадын политика тухай» СССР-эй Верховно Соведэй тогтоолые сесси нэгэн дуугаар баталба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **Т. Н. Ментешашвили** «СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай» элидхэл хэбэ. Элидхэл тушаа зохихо хуулинуудые, тогтоолнуудые депутадууд баталан абаһан байна.

Энээгээр СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй юһэдэхи сесси хүдэлмэрээ дүүргэбэ.

(ТАСС).

НЭГЭН ҺАНАЛ, НЯГТА ЖАГСААЛ

...нэгэн дуугаар баталан абаба.

«Куйбышевгидрострой» управлениин коллективэй суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Тольятинска һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Григорий Васильевич Романовые** ба барилгын управлениин плиточница **Раиса Алексеевна Бобковае** дэбжүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаан «Калужский турбинный завод» үйлэдбэриин нэгэдэлдэ болоһон байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Калужска һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ **Виктор Михайлович Чебриковые** ба токарь-оператор **Елена Викторовна Блиновае** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол тэрэ суглаанда хабаадагшад абаа.

«Ангарскнефтеоргсинтез» үйлэдбэриин нэгэдэлэй ажаһуудалай химиин заводой хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Ангарска һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Михаил Сергеевич Соломенцевые** ба заводой оператор **Антонина Васильевна Лапшинаё** дэбжүүлбэ.

Кубанска хүдөө ажахын институдай һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэн гоеогдоһон актова зал соо зарлагдаһан суглаанда профессорнүүд, багшанар, студентнэр, һуралсалай-туршалгын ажахынуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад ерэбэ.

Институдай ректор, ВАСХНИЛ-ай гэшүүн-корреспондент И. Т. Трубилин СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимяниниие дэбжүүлхэ дурадхал оруулба.

Энэ дурадхалые үгэ хэлэһэн бусад нүхэд дэмжэбэ. Тиихэ зуураа Кубаниин эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд эрдэм наукын түйлалтануудые бодото ажал хэрэгтэй нягта холбоотойгоор нэбтэрүүлхые эрмэлзэнэ, орооһоной болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудай ургасые дээшэлүүлхын тула хара хүрьһэтэ газарай гектар бүхэниие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхые оролдоно, тиигэжэ Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсана гэжэ тэмдэглээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ Краснодарска һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар **Михаил Васильевич Зимяниниие** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаанда хабаадагшад абаа.

Корсаковска далайн худалдаа наймаанай портын коллективтэ суглаан болобо. Томодхогдоһон комплексно бригадын бригадир Р. А. Файзрахманов тэрэ суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба.

Тэрэ дурадхалые докернуудай томодхогдоһон комплексно бригадын докер партгрупорг А. И. Потехин ехэ хапуунаар дэмжээ. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар докер-механизаторнуудай бригадир, Социалис Ажалай Герой П. Н. Костюченко гэгшые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Урда-Сахалинай һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар **Юрий Владимирович Андроповые** ба **Петр Никифорович Костюченкые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа.

Ивановска областиин Кинешма городой Красноволжско бумаажан бүдэй комбинадай коллективтэ болоһон суглаан баяр ёһололой оршон байдалда үнгэрбэ.

Нэхэлгын үйлэдбэриин мастерай туһалагша, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Б. И. Осокин үгэ хэлэбэ. Ажалай бүтээсын түсэбые нэгэ процентээр дээшэлүүлхын, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр Хороохын түлөө тэмсэл ябуулха гэһэн КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй гаргаһан уряае предприятиин ажалшад гүн сэдьхэлһээ һайшааба гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Үгэ хэлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитоновые дэбжүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Кинешменскэ һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар **Иван Васильевич Капитоновые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаан дээрэ абтаба.

Ижевскэ механическа заводто суглаан болоо. Тэрээндэ хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Ижевскэ һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадуудта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал **Дмитрий Федорович Устиновые** ба хүдэлмэришэн **Владимир Александрович Стрижовые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри тэрээндэ хабаадагшад абаһан байна.

СССР-эй Медицинын академиин Бүхэсоюзна кардиологическа научна түбэй Сибириин филиалай коллективэй суглаан ехэ эдэбхитэйгээр болоожо үнгэрбэ. КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачевые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал филиалай директор А. И. Потапов оруулба.

Тэрэ дурадхалые СССР-эй Медицинын наукануудай академиин академик Р. С. Карпов, инженер В. А. Рязанова болон бусад үгэ хэлэгшэд дэмжэһэн байна.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ эрдэмтэдэй бэелүүлхэ хүдэлмэри тухай тогтохо зуураа, суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй тогтоолой ёһоор ороной медицинскэ кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала байһан тушаа тэмдэглээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Томско һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар **Егор Кузьмич Лигачевые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар абтаба.

Шэтын арһанай фабрикын коллектив СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Шэтын городской һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Виталий Иванович Воротниковые** ба оёдолшон-мотористка **Наталья Викторовна Каберскаяе** дэбжүүлбэ.

Свердловско «Уралхиммаш» заводто суглаан болобо. Суглаа хүдэлжэ байһан нүхэдэйнгөө үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, котельщигүүдэй бригадир Н. И. Новиченков манай ороной гүрэнэй засагай дээдын органой депутадуудта кандидадуудаар эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлгэ хадаа КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй тогтоолой ашата нүлөөгөөр совет хүнүүдэй ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Тэрэ тогтоол хадаа ажалша коллективүүдэй дайшалхы программань болоно. Үгэ хэлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. И. Рыжковые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба.

Энэ дурадхалые коллективэй бусад түлөөлэгшэд дэмжэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Чкаловска һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар **Николай Иванович Рыжковые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол суглаан баталан абаа.

Дагестанда СССР-эй 60 жэлэй нэрэмжэтэ Кизлярска электромеханическа заводой коллективэй суглаан дээрэ Кизилюртовскэ һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Соёлой министр **Петр Нилович Демичевые** ба токарь **Александр Сергеевич Мамонтовые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

Белорецкэ һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Владимир Иванович Долгихые** ба түрүү хүдэлмэришэн **Лидия Михайловна Литвиновае** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Белорецкын М. И. Калининай нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай ажалшад тогтообо.

Иошкар-Олинска полупроводнигай приборнуудай заводто суглаан болобо. Заводской һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецовые** ба слесарь-инструментальщик **Георгий Алексеевич Томиловые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Грозненско В. И. Лениннэй нэрэмжэтэ нефть болбосоруулгын заводой коллективэй суглаан дээрэ Заводской һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Борис Николаевич Пономарев** ба заводой ахалагша оператор Социалис Ажалай Герой **Николай Иванович Ведерников** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ.

Украинын ССР

Запорожско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Владимир Васильевич Щербицкиие** ба вальцовщик Социалис Ажалай Герой **Владимир Александрович Орловые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Орджоникидзиин нэрэмжэтэ «Запорожсталь» гэжэ металлургическа комбинадта болоһон суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Тернопольско областиин Совет Украинын 60 жэлэй нэрэмжэтэ колхозой суглаан дээрэ Чортковско һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Владимир Васильевич Щербицкиие** ба колхозой звеное даагша Социалис Ажалай Герой **Устинья Владимировна Лендюгые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ шиидэбэ.

Белоруссиин ССР

Үйлэдбэриин «Гомсельмаш» нэгэдэлэй цехтэ үнгэрһэн олон хүнэй хабаадалгатай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихоновые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ гагнууршан Т. И. Старченко дурадхаба.

Үгэ хэлэһэн бусад хүнүүд энэ дурадхалые дэмжээд, ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанда депутадта кандидадаар нэгэдэлэй заһабарилагша В. М. Губановые нэрлэбэ.

Гомельско городской һунгуулиин округһоо **Николай Александрович Тихоновые** ба **Владимир Михайлович Губановые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар тогтообо.

Узбегэй ССР

Самаркандска областиин Каттакурганска районэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой суглаан ехэ зоригжолтойгоор үнгэрбэ.

Механизатор Б. Турсунов КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненкые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Колхозой түрүүлэгшэ А. Хусанов энэ дурадхалыень дэмжэбэ. Хлопок ургуулагшадай бригадын бригадир партийнабэшэ Х. Кабыловые депутадта кандидадаар тэрэ нэрлээ.

Каттакурганска һунгуулиин округһоо **Константин Устинович Черненко** ба **Хаким Кабыловые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаан нэгэн дуугаар тогтообо.

Казахай ССР

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Темиртауска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Михаил Сергеевич Горбачевые** ба комбинадай доменно цехэй ахалагша горновой Социалис Ажалай Герой **Тюлеген Дюсембаевич Адам-Юсуповые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ тухай тогтоол Карагандинска металлургическа комбинадай коллективэй суглаан дээрэ баталан абтаба.

Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Чардаринска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Казахстанай Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Динмухамед Ахмедович Кунаевые** ба ажахын механизатор **Несибели Рахматуллаевна Махановае** депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Чимкентскэ областиин «Тридцать лет Октября» совхозой суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Семипалатинска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Динмухамед Ахмедович Кунаевые** ба предприятиин нэхэгшэ **Татьяна Ивановна Тарасовае** депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Семипалатинска трикотажна «Пушинка» фабрикада болоһон суглаан дээрэ шиидхэгдэбэ.

Грузиин ССР

Грузиин Субтропикын ажахын институдта суглаан боложо, институдай проректор Б. Ш. Ашуба үгэ хэлэбэ.

Парти болон арадай нэгэдэл хадаа манай обществын политическэ үнэтэ шухаг баялиг болоно, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. Гүрэн гэжэ бидэ гээшэбди! гээд совет хүнүүд омогорхон хэлэдэг. Юуб гэбэл, СССР-тэхи бүхы засаг имагтал тэдэнэртэ хабаатай ха юм. СССР-эй Конституцяар олгогдоһон агууехэ эрхэнүүд мүнөөнэй һунгуулиин кампаниин үедэ тодоор батадхагдана, совет социалис демократиин саашадаа хүгжөөгдэжэ байһан тухай тэрэ үнэншэмөөр гэршэлнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ В. М. Чебриковые дэбжүүлхэ гэжэ Б. Ш. Ашуба дурадхаба.

Сухумско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо **Виктор Михайлович Чебриковые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ Абхазай АССР-һээ депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Тбилисиин станок бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй Кировэй нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой суглаан баярай оршон байдалда үнгэрбэ.

Токарь Р. И. Кемоклидзе суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, республикынгаа ажалшадай түйлаһан нилээд ехэ амжалтануудые тэмдэглэбэ. Лечинскэ Национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй, манай ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай, республиканска партийна организациин эмхитэй хүдэлмэриин ашаар эдэ амжалтанууд түйлагдаа. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Грузиин Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзиие дэбжүүлхые үгэ хэлэгшэ дурадхаба.

Энэ дурадхалыень бусад үгэ хэлэгшэд дэмжэбэ.

Тбилисиин-Ленинскэ һунгуулиин округһоо **Эдуард Амвросиевич Шеварднадзиие** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаан тогтообо.

Горийска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, Грузиин Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Эдуард Амвросиевич Шеварднадзиие** ба совхозой хүдэлмэришэн **Иван Самсонович Самхарадзиие** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Горийска районой Хвитскэ үрэһэ тарижа ургуулдаг совхозой суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

Азербайджанай ССР

Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Евлахска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Григорий Васильевич Романовые** ба хлопок хуряалгын машинын механик-жолоошон **Тарлан Гасан Кызы Мусаевае** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Бардинска районой «Коммунизм» колхозой ажалшад нэгэн дуугаар тогтообо.

Литвагай ССР

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Клайпедска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Михаил Сергеевич Соломенцевые** ба предприятиин судна хабсаргагша **Константинас-Ромуальдас Пятрович Кузмаускасые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ Клайпедска судна бүтээлгын «Балтия» заводой коллектив тогтообо.

Киргизэй ССР

Кадамджайска М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ сурьмагай комбинадай металлургическа заводой коллективэй суглаан дээрэ Фрунзенска һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо **Гейдар Алиевич Алиевые** ба хайлуулагшадай бригадир **Зуппукар Маматовые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Таджигай ССР

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Курган-Тюбинскэ һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр **Андрей Андреевич Громыкые** ба аммиачна үйлэдбэриин ахалагша машинист **Таварали Зиеевые** СССР-эй Верховно Соведтэ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэжэ республикын химическэ промышленностиин түрүү предприяти — Вахшска азотно-тукова заводой ажалшад тогтообо.

Армениин ССР

Ленинаканска оймһоной үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллективэй суглаан һайндэрэй оршондо үнгэрбэ.

Нэхэлгын цехэй мастер А. А. Шиладжян үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаковые СССР-эй Верховно Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлхые дурадхаба. Нэхэгшэд Н. М. Петросян, О. А. Матовесян, мастерай туһалагша Р. М. Сарксян, нэгэдэлэй партийна комитедэй секретарь П. О. Степанян энэ дурадхалые дэмжэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой хэлэһэн үгые ба КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые республикын ажалшад ехэ һаналтатайгаар угтажа абаа гээд тэдэ хэлэбэ.

Ленинаканска-Центральна һунгуулиин округһоо **Константин Викторович Русаковые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ суглаан шиидхэбэ.

Эстониин ССР

Вильяндиска районой «Вильянди» гэжэ жэшээтэ совхозой суглаан ехэ дэбжэлтэйгээр үнгэрбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэ... Вильяндиска-Южно һунгуу... округһоо КПСС-эй ЦК-гай ... литбюрогой гэшүүн, С... оборонын министр С... Союзай маршал **Дмит... дорович Устиновые** ... зой оньһон аргаар ү... шадабаритан Социа... лай Герой **Лейда Пейпсые** депутадта... даар дэбжүүлхэ ... да хабаадагшад

ТОЛИ

Дүлэтэ оезлнүүдэй баатарнууд

ҮНЭР БАЯН БҮЛЫН НАЙМАН ХҮБҮҮД

Баргажанай районой Үүрэг hууринда Яков Арон гэжэ аха дүүнэр ажаhуудаг hэн. Тэдэнэй бүлэнүүд ехэ бэлэй.

Яков Моисеевич Прасковья Исаевна хани нүхэртэеэ 8 хүбүү, 1 басага хүмүүжүүлжэ, ажабайдалай замда заяаhан юм. 1927 ондо энэ бүлэдэ ехэ гашуудал болоо hэн. Яков Моисеевич саhhaa урид наhа баража, 40 наhатай hамганиинь 9 үхибүүтэеэ үлэшоо бэлэй. Ехэ хүбүүниинь Исай энэ үедэ 22 наhа хүрэнхэйшье haa, эгээл одхониинь хүлдэшье ороогүй байhан.

1929 ондо Үүрэгтэ хамтын ажалай эмхидхэгдэхэдэ, Шрагертан бүлөөрөө эмхидэ орожо, колхозно үйлэдбэриин элдэб участогуудта амжалтатай хүдэлжэ эхилээ hэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, Яков Моисеевичэй табан хүбүүд түрэл колхоздоо хүдэлжэ байгаа, хоёрынь нютагай леспромхоздо, Клавдия басаганиинь, одхон Яковынь үшөө hургуулида ябадаг байгаа. Анатолий Улаан Армида алба хэжэ, богони болзорой туршада командна бүридэлэй курсануудые дүүргэнэнэй удаа артиллериин офицер болоо hэн. Дайнай үедэ взводые ба артиллериин батарейе командалаа. Тэрэнэй мэргэн hомонууд дайсанай хэдэн арбаад сэрэгшэдые хюдаhан, хас тамгата буу зэбсэгүүдые hалгааhан байха юм. Үүрэгэй дунда hургуулиин эхин классуудай багша ябаhан энэ хүнэй дайшалхы зам Зүүн Пруссида, тодорхойлбол, город-хэрэм Кенигсбергдэ түгэсөө бэлэй. Анатолий Яковлевичай нугаршагүй эрэлхэг зоригые, габьяа шадабарине Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэhэн, Улаан Одоной, Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай хоёр орденоор, хэдэн медаляар шагнаhан байха юм. Дайнай дүүрэhэнэй удаа Анатолий Яковлевич нютагаа бусажа, 25 жэлэй туршада багшын хүнгэн бэшэ ажалда хүдэлжэ, наhанайнгаа амаралтада гараа hэн.

Дайнай түрүүшын үдэрнүүдhээ Семен, Михаил, Моисей, Борис гэгшэд армида татуулhан, харин 1942 ондо аханарайнгаа замаар Исай Рафаил хоёр мордоо hэн. Тиигэжэ 1942 ондо тэдэнэй эхэ Прасковья Исаевна, 15 наhатай Яков, ехэ бүлынгөө аяар долоон хүбүүдые дайнда мордохуулаа бэлэй.

Аха дүү Шрагернууд олон тоото байлдаан, тулалдаануудта хабаадалсажа, шэн зоригой замаар дабшаhан юм. Комсомолец Моисей Шрагер Сталинградска байлдаанда түрүү сэрэгшэдэй сэргэдэ, политругай орлогшын нэрэ зэргэтэй ябаа. Юрын сэрэгшэдэй, сержантнуудай дунда хүндэтэй, ойлгуулламжын политическэ хүдэлмэри ябуулха бэлигтэй политрук hэн. Ямар нэгэн асуудалай гараа haa, сэрэгшэн бүхэн политругай орлогшодо хандаха эрхэтэй, уялгатайшье байhан юм. Моисей Яковлевич hонор hүбэлгэн, хүн бүхэнэй сэдьхэлэй байдал hайса ойлгодог, дэмжэжэ, дүмэжэ шададаг хүн бэлэй. 1942 оной hүүл багаар асари ехэ Сталинградска тулалдаанай үедэ дайсанай харата hомон тэрэнэй ами наhые таhалдуулhан юм.

Рафаил Шрагер стрелково 147-дохи дивизиин бүридэлдэ Курска дүхэригтэхи суута байлдаанда хабаадаhан, Ленинградай хүрээлэлтые сүм сохилгодо сэрэгшын алдарые дурдуулhан байна. Чехословакиин Прага хотодо Рафаил дайгаа дaража, даагаа hүүлдэhэн намтартай. Энээнэй урда тээ империалистнуудай монголой сэрэгшэдэй hэримжые туршахаар hэдэлгэ гаргахадань, Рафаил бусадтай суг интернациональна уялгаяа дүүргэлсэhэн байха.

Шрагернуудай эгээл аха Исайнь 1942 ондо Баруун фронт дээрэ баатарай үхэлөөр унаа hэн.

Михаил Борис хоёр удаан саг соо дайлалдаагүй, хүндөөр шархатажа, Буряад орондоо бусаха баатай болоо. Харин Семен Яковлевич түмэр замай частьнуудта алба хэhэн байна.

1944 он. Энэ үедэ харата фашизмын хойшогүй hүнөөн дарагдаха байhаниинь, Илалтын дүтэлhэниинь hэжэггүй бэлэй. Дайсанай эзэлhэн аха дүү оронуудай газар дээрэ, Германида щуhата дайн үшөөл үргэлжэлhөөр hэн.

Эхэ ороноо хархис хүсэнэй hабарhaa мулталан сүлөөлхэ хэрэгтэ нэгэ жэгдэ жагсажа, нангин уялгаяа дүүргэhэн аха дүү Шрагернуудай эгээл одхон Яковынь 18 наhатайдаа алба хэжэ эхилээ hэн. Аяар найман жэлэй туршада Яков Яковлевич үе сагайнгаа эрилтээр сэрэгэй алба хээ бэлэй.

Дайнай газарhaa амиды мэндэ бусажа ерэhэн аха дүүнэр амгалан тайбан байдалаа хүгжөөлгэдэ, hандаргагдаhан ажахынуудаа hэргээлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулаа бэлэй. Жэшээлхэдэ, Борис Яковлевич 14 жэлдэ колхозой бухгалтерай, 3 жэлэй туршада парткомой секретариин, hүүлэй 7 жэлэй туршада сельскэ Советэй түрүүлэгшын тушаалнуудта хүдэлhэн байна.

Игэжэ ганса Шрагертанай бүлын жэшээ дээрэ харахада, Буряад оронойнмнай ехэ бүлэнүүдэй олон хүбүүдэй патриотическа уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэhэниинь элирнэ бшуу.

О. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Исай, Семен, Михаил, Рафаил, Анатолий, Моисей, Борис, Яков Шрагернууд.

Р. АБИДУЕВАЙ зурагууд.

Шэнэ жэл хүсэл бодолнуудаймнай бэелэлгын, зорилжолоо хүрсадхалгымнай хаhа мэтээр айлшалан ерэдэг. А. Гринэй зохёон байгуулhан Ассолиин образ эгээл энэ үедэ бүри урихан, таагдашагүй хүсөөрөө урданайхиhaa үлүүгээр сэдьхэлыемни тамалан хүлгөөhэндэл hанагдадаг.

Ассоль, Шэнэ жэл... Хоёр ондоо энэ ойлгосые нэгэдүүлhэн мэдэрэл нэрлээ: гайхал. Багашуулда—Шэнэ жэл Ассоль тухай арюухан үльгэр мэтэ гайхал ха юм. Амяа татангүй энэ үдэр шагнаархаяа: ой модон соо аажамханаар бударhан саhан, мэхэтэй Үнэгэнэй аашанууд, аймхай Шандаганай Шоныи зүрхэ зүрхэлжэ, бүгэдые hүрдөөлгэ, тайгын эзэн Баабгайн бүхэ нойртоо абталга—эдэ бүгэдэ бодотошье, үльгэрэйшье зүйлэй үзэгдэлнүүд хатан Хасууриин hайндэртэ бууҗа ерэдэг заншалтайл.

Мүнхэ ногоон Хасууриин солые дуудаhан дуунуудые, магтаал шүлэгүүдые нэрлэжэ барамаар аал? Гэбэшье үхибүүдэй hайндэр эмхидхэхын тула олониитын зүгhөө ямар оролдолгын гаргагдадаг тухай тобшохоноор хөөрэмөөр юм. Городой ажалшадай амаралтын паркын хүдэлмэрилэгшэд жэл бүри хори шахуу ёлкын hайндэр үнгэргэдэг. Илалтын проспектын дорохи түбэй талмайда мантан Хасууриин дэргэдэ Улаан-Үдын ажалшадай ёлкын hайндэр декабрь hарын тэнгээр эмхидхэгдэдэг. Уридшалан hонирхобобди: хэды шэнээн мүнгэн энээндэ hомологдоноб, энэ талмай дээрэхи «Онтохоной орон» хэд байгуулнаб? Паркын ахалагша методист Е. Д. Алексеева нигэжэ харюусаа hэн: «Бурятферммаш», Кировэй нэрэмжэтэ заводуудай, «Забайкаллес» нэгэдэлэй, хладокомбинадай, бусадшье олон предприяти болон эмхи зургаануудай захилаар ёлкын hайндэрнүүд эмхидхэгдэдэг. Гадна «Онтохоной оронoй» елүүрнүүдые, үргоо модон гэрхэнүүдые барижа, томо ёлкые тодхоно гээшэбди. Эдэ бүгэдэдэ 20 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа. 1-дэхи РСУ-гай модошо дархашуул, «Буряткоммунэнергын» электригүүд, «Горзеленстройн» ногооруулагшад, Зүүн Сибириин соёлой институдай, соёл гэгээрэлэй училищиин студентнэр, паркын методистнар—эдэ бүгэдэ нэгэ хүсэн боложо, олоной хэрэг бүтээгээл даа».

...Эндэхи хатарай зал соо болоhон ёлкын hайндэртэ байгаа hэмди. Улаан-Үдын нэгэ предприятиин үхибүүд энэ удаа түрэлхидтэеэ суглараhхай, Жабар Үбгэн Саhан Хүүхэн хоёрой шэдитэ нюусануудаа дэлгэхэдэнь, хүхюу солгёон наадануудаа дэлгэрүүлэнхэй hэн. Мэшээгээр дүүрэн бэлэгүүдээ даажа ядан, аахи-уухи ерэhэн ягаа-улаахан хасартай, hамбагар шара ута hахалтай Жабар Үбгэн, жэбжэгэр үндэр бэетэй, сэнхир hайхан нюдэтэй Саhан Хүүхэн хүүгэдтэ абаhaap лэ hайшаагдаба. Предприятида хүдэлдэг инженер мэргэжэлтэй О. В. Коробковатай хөөрэлдэхэ үедэмнай нэгэ наhaяа гүйсэhэн Катя басаганиинь Жабар Үбгэнэй hахал эмирээд үзэхэ дуратай, гархануудаа арбайлган дүгташаха юм. Энээниинь обёорhон Жабар Үбгэн (ролиинь М. Г. Інев наадаа) тэрэнние гар дээрээ үргэжэ эрхэлүүлээд, Катида, мүн эгэшэдэнь — «Саhаханай» хубсаhа үмдэhэн 4 наhатай Танида бэлэг барюулан баясуулба.

Хэды солгёон, шог зугаата hүбэлгэн ухаа гэршэлhэн наадануд болооб даа, салгидама баяр билтаран, хонгёо эhеэдэн зэдэлээл! «Шанда хүртэ», «Шааринуудые суглуула», «Космонавтнууд», «Хүгжэмэй hудал» гэхэ мэтэhээ тоолоод эхилээ haa, таhалдашагүй нэгэ амисхаал дээрэ үнгэрhэн ёhотойл зугаатай ёлкын наадан hануулаа.

— Манай коллективэй зуугаад үхибүүд сугларанхай. Юрэдөөл, паркын хүдэлмэрилэгшэдтэй инмэ договор баталжа, хүүгэдээ асардаг болонхойбди. Бидэшье —ехэшүүл, багануудиайшье сэдьхэл хананхайнууд бусадагбди. Тэрэ харыт даа, 3-дахи класста hурадаг минии Алёша хүбүүн өөрынгөө зохёоhон шүлэг хөөрэнэ. Hүнние зураглаhан хубсаhа үмдэнхэй. «Юу хэлэнэбши, басагад энээндэш дуратай юм бэшэ гү, гэхэдэм: «Аба, басагадшни hүниндөө газааhуур ябахаяа айдаг ха юм. Харин би үбэлэй hүнидэ дуратайб. Одо мүшэд эмниилдэхэ, оршон тойронхи саhанhaa газаа hаруул... Хүбүүмни байгаалида дуратай, сэдьхэлдэ уяралтай хүн гэжэ hанадагби»,— гэжэ предприятиин хүдэлмэришэн В. М. Батурин хөөрөө бэлэй.

Шэнэ жэлэй hайндэрнүүдэй үедэ өөhэдынгөө хүдэлмэришэдэй үхибүүдтэ онсо анхардаг бэлэг сэлэг, хатар, наада hайса үнгэргэхэ тухай hанаагаа зободог предприяти болон эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдые hайшаамаар байна. Шагнаял даа,. бишыхан Света Абдул... да ингэжэ мэдүүл... мни хүдэлдэг ажа... үгөө ха юм. Эжы... дэлдэг ёhотой. ... маниие ингэжэ ... hэн аал?».

Бишыхан эрхэ... үгэнүүд соо — ... горхол! Игэжэ ... лые угталган га... дэрэй ёhо занш... бэшэ, мүн хүм... удха шанартай ... даа hэн. Минсгэ..., Буратино, Алиса ... лон бусадшье хүүг... баяр асараа б... сөhэдынгөө уялга, ... тухайгаа бодожо ... харюусалгаяа мэд... хаарнь оролдоо б...

Игэжэ үхибүү... жэлэй, амгалан та... далай амисхаал... мэдэрhэн байхал... hуралсал хэрэгү... шатай үргэлжэлү... лөө эдэнэрнай ү... hoo оролдохо б...

Г. ДА...

УЯНГАТА РЕПОРТАЖ

ХАТАН ХАСУУРИИН ДУУ...

МОСКВА. Съезднүүдэй ордо... гол ёлко дээрэ. ... гэн, Саhан Хүү... 1984 он оронои ... бүүдые амаршад...

Фототелеграфаар

САМОЛЁТ НИИДЭДЭГ БОЛОБО

ОХОТСК. Тосхоной захадэ АН-2 түхэлэй самолёдой буухада, нютагай хүн зон нэгэшье гайхабагүй.

Энээнэй урда тээ рейсэй hүүлээр гэртээ хүрэхын тула тосхоной хүн зон хэдэн часаа алдадаг байhан юм. Юуб гэбэл, мүноо хүдэлдэг аэропорт декабрь болотор хүрэдэггүй хадын Кухтүй гэжэ дошхон мүрэноор Охотскhoo таhалагданхай юм.

hүүлэй хоёр жэлдэ hунгагшадай захяагаар Охотско райондо худалдаа наймаанай түб, С. Вострецовой нэрэмжэтэ колхоздо теплицын комбинат, районой түбтэ 2000 номертой автомат телефонно станци ашаглалгада оруулагдаа юм.

МОНГОЛ... ШЭНЭ ЖЭЛ... ЯАЖА УГТАН...

Монгол орондо олон тоото hайндэрнүүдэй дундаhаа Шэнэ жэл элээ хүхюун сайхан юм. Үшөө хоер мянган жэлэй саада тээ hарын календариин ёhоор хасарай түрүүшын hарада монголнууд шэнэ жэлые тэмдэглэдэг байhан гэжэ эртэ урдын түүхын угай бэшэг гэршэлнэ. Энэ хадаа нүүдэл малшадай ажабайдалда ехэ шухала ба баяртай үйлэ хэрэг байhан гэхэ. Ори ганса баялигынь болохо малынь тобир тарганаар ондо ороо, удаан хүлеэгдэhэн хабар оршон ерэхэнь, сагаан эдеэн элбэгжэхэнь гэhэн удхатай байгаа бшуу. Имагтал тиимэhээ монгол зон Шэнэ жэлые «Цагаан сар» гэжэ нэрлэдэг. Сагаан үнгэ ажабайдалай hүлдэ тэмдэг болодог.

...Хэдэн үдэр урид hайндэртэ бэлдэжэ эхилдэг. Малшад гэр байраяа заhажа, түхеэрдэг. Арга боломжын бии haань, hэсы гэрээ сагаан бүдөөр хушахада бүрил hайн. Хаа-яа үмдэдэг hайндэрэйнгөө хубсаhа хунар, бэлэг сэлэг бэлдэхэ хэрэгтэй.

Харин түрүүшээр Хуушан жэлээ үдэшэдэг. Урда тээнь hайндэрэй эдеэ хоол элбэгээр бэлдэдэг. Гэрэй эзэн эхэнэр хүн бүхэндэ hүтэй сай аягалдаг заншалтай. Удаань монголой пельмен, буузын ээлжээн болодог. Hүсөр буйлуулагдаhан олон янзын эдеэн стол дээрэ табигдаха даа.

Хахад hүни бэшэ, харин Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр монголнууд Шэнэ жэлые угтадаг юм. Эртэ үглөөгүүр, наранай түрүүшын элшээр гэрэй эзэн үүдэнэйнгээ гадаа сагаан ноohон эшэгы дэбдэеэд, айлшадые хүлеэхэ. Айлшадые уридаггүй. Хүршэдөө, түрэлдөө орожо, Цагаан сараар амаршалха гээшэ хүн бүхэнэй уялга гэжэ тоологдодог. Мэндэеэ хэлсэhэнэй удаа, айлшан бүхэн гэрэй эзэнтэй золгодог юм. Гэрэй эзэн айлшадаа урижа, гэртээ оруулдаг, hэеы гэрэй тэг дундахи ушаагые тойрон бултадаа hуудаг.

Энэ ёho заншал нариинаар сахигдадаг. Хоймортo, гэрэй эгээл хүндэтэй хубиданh хүндэтэй айлшадаа hуулгадаг. Баруун таладань —эрэшүүл, зүүн тээнь —эхэнэрнүүд, харин үүдэндэ залуушуул hууха гуримтай. Айлшад нэгэ нэгэндээ тамхи барижа, андалдаха: нефрит, агат, яшма гү, али бусад үнэтэ шулуугаар хэгдэhэн хайрсагтай тамхи хүн бүхэндэ дурадхаха.

Тиинhээр эдеэнэй дээжэ—хониной ууса стол дээрэ табигдаха. Тоhон соо шарагдаhан лепешко, буйлуулагдаhан янза бүриин эдеэн обоойтор табигдаха. Гэрэй эзэн хүндын уусаhaa отолдог, эгээл hайниниень хүндэтэй айлшандаа барюулдаг заншалтай. Мяханhaa, hүнэй зүйлнүүдhээ амталhан хойноол айлшад ... ень эдижэ эхил... эзэн эхэнэр сэгэ... аяганууды е айл... бидаг. Удаань хү... хи угдажа эхи... монгол хүндэ hог... зар юумэн үгы ... нэр хэзээшье м... hайндэр түл...

Хэн нэгэнэй мор... али чанза мэтын ... на инструмент ... хадань, айлшад ... таhан түүрээлгы... лажа, Шэнэ жэ... рамдуулан, гэ... hайн hайханиие ... шалтай. Ябууд ... зохёоходоо эгээ... альга ташалгаа...

...Найр зугаа ... Айлшадтайгаа ... даа хүршэ айл... Тэндэ бэе бэеэ ... шалаад, эдеэн... рэхэ. Бүхы ... орожо гараhан... шад мориндоо ... оной гү, аймa... дог. Тэндэхи со... да ажалшадай ... лаан үнгэргэд... тай.

Борис ... ТАС...

Улаан-Баатар

Хоердохи хуудаhанда «Эб найрамдал ба Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхэ» — СССР-эй Верховно Советэй юhэдэхи сессиин материалнууд (түгэсхэлынь). «Нэгэн hанал ба нягта жагсаал» — СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ (түгэсхэлынь).

Гурбадахи хуудаhанда. Дэлхэй дээрэ шэнэ жэлые ямараар угтадаг бэ — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Мүнөөдэр премьерэ» —мэдээсэл. Нютаг нютагай hониинууд. Телевидениин программа.

ШОГ

АХЫНДАА «АЙЛШАЛhАН» СОСОР

Амаатын дабаанай ара талада үбэлжэжэ байhан эбэртэ бодо малай гүүртые даагша Аюшын Сосор хуушан жэлэй hүүлшын үдэр унаhан малгайгаа үргэхэ забгүй хүдэлбэ. Харанхы болохоhoo урид малаа хашаадань оруулжа, үбhэ үгэбэ. Тиигээд яаралтайгаар гэртээ ороод:

— Зай, Долгор, мүнөөдэрэйнгөө хүдэлмэри дүүргэбэ хаб. Үнгэрхэеэ байгаа. жэлые үдэшэжэ эхилхэдэм болохо бэшэ гү? — гэжэ hамгандаа хүхюу баяртайгаар хандаба.

— Бү яара, үшөө эртэ байна. Шэнэ жэлэй гаратар hогтошохо бэзэш,— гэжэ hамганиинь сухалдаба.

Үгы даа, Сосорнай тиимэ хүн бэшэ юм. Hанаhан, бодоhоноо удааруулжа шадаггүй. Тиимэhээ дэгэлээ түрэн тайлаад, hамганайнгаа гэhые аншье гэнгүй, буфеджа ошожо, хахад шэлтэй хабаад, элдэб эдеэ табигоолдоо hуушаба. ...доо часшье hуунгүй, хүйхэрнай хахад шэлээ хооhолжорхибо. Үшөө нэгэндэ hанаатай hэмээхэн бодоод, буфет тээшээ гэшхэлэн гэхэдэнь, hамганиинь:

— Болоо, болоо, бү нэтэрииэ. Шэнэ жэлэй гарахые хүлеэгыш даа, — гээд халуун болотороо түлигдэhэн пеэшэнэй хажууда байhан диван дээрэ түлхин hуулгажархиба.

Бухэли үдэртөө газааhуур ябажа эсэhэн, даараhан, хахадые гансаараа залгиhан Сосор халуун пеэшэнэй хажууда hуухадаа hажажа эхилбэ. Эгээл энэ үедэ дабаанай нүгөө талада хониной гүүртэ дээрэ хүдэлдэг Ардан ахынгаа «Шэнэ жэл хоюулан угтахабди» гэhые hанаадхиба. Тиигэhээр:

— Долгор, өө Долгор, алагша гүүгээ хашаа соохоонь асаржа эмээллээд үгэл даа! Бишни Ардан ахындаа ошожо, тэрэнээ шэнэ жэлээр амаршалаад ерэhүүл даа,— гэбэ.

Архиин халуунтай хүнтэй арсалдажа байхаяа зүрхэ алдаад, Долгор абяагүй газаашаа гарашаба. Тиигээд алагша гүүгээ нүхэртөө эмээллэжэ үгэбэ.

Үдэшын арбан саhaa үнгэрэжэ байхада, Сосорнай үшөө хоёр зууе даражархёод, үлэhэниинь халааhандаа хэhэн бэеэрээ, Амаатын дабаа дабажа эхилбэ.

Дабаанай орой дээрэ гараад, нилээд hогтоhон хүйхэрнай мориннhoo буушаба. Нэгэ модоной узуурта hуужа, халааhанhaань үнөөхи шэлээ гаргажа хооhолбо. Тиигээд мориндоо мордожо, шэглэhэн тээшэнь дабхиба.

Морининь ябажа, ябажа гэнтэ байшаба. Харан гэhээнь, гэрэйнгээ газаа тогтошоhон байба. Сосор ехэ уур сухал бслон, гэртээ оробо. Сагаа хараhадань, шэнэ жэл үни захалшаhан байлай.

Юун болооб гэхэдэ, Сосорой архяа ууҗа байха үедэ морининь саашаа ябахаяа залхуураад, гэр тээшээ эрьелдээд байшаhан байгаа. Тэрэниинь hогтуу Сосор ойлгонгүй, бүүргэ дээрэ гаража hүүгаад, бүншэhэн тайлбаритай юм.

Ц. СУБАНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Нэгэл hанал ба нягта жагсаал» — СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ. «Эб найрамдалые ба Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхэ» — СССР-эй Верховно Советэй юhэдэхи сессиин материалнууд. «Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!» — түрүү бэшэг.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.35 — Үглөөнэй гимнастика. 9.50 —«Спортлотогой» 53-дахи тираж. 10.00—Баримтата фильмүүд. 10.30—Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 11.20—«Удивительные приключения Дениса Кораблева» — үхибүүдтэ фильм (1дэхи, 2-дохи сери). 13.30 — «Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 14.15 — Мультконцерт. 15.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.25— Э. Григ. «Скрипкэ болон фортепиано дээрэ наадагдаха доминор соната». 15.50—«Хани харилсаан»—тележурнал. 16.35 — «Крыловой баснинууд ба шог ёгто дуунууд» — фильм-концерт. 17.40 — Мультфильм. 18.00—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Шэнэ жэлэй уулзалганууд» — хүгжэмтэ дамжуулга.

Москва. 20.40 — Останкинадахи концертын студида. Шог зугаанай үдэшэ. 22.00—«Время», 22.35—«Вам песня посвящается или снова «Карнавальная ночь» — кино-концерт. 23.35 — Фигурна hолжоролгын шадабаритадай Шэнэ жэлэй баал.

Улаан-Үдэ. 23.45—«Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!».

Москва. 23.00 — Шэнэ жэлэй баалай үргэлжэлэл. 00.40 —«Страна моя» — баримтата фильм. 00.50—«Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!». Совет арадта зорюулагдаhан амаршалга. 01.05 —«Шэнэ жэлэй галхан». 03.35 —«Хатар, хатар...» 05.00 — Эстрадын артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд. 9.30 — «Русская лошадь» — баримтата фильм. 10.00—«Чук и Гек» — үхибүүдтэ фильм. 10.45—«Аяншалагшадай клуб» 11.45 — ССР Союзай Ехэ театрай духовой оркестрэй концерт. 12.25 — «Москвичка»— телеклубай хабсаргалта. 13.00 —«Арадай инструментнүүдэй аялганууд». Гитара. 13.50 — «Хабаяа туршая, басагад». Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөн. 16.35—Мультфильм. 16.55 —«Ирония судьбы или с легким паром». Уран hайханай фильм (... дохи сери). 20.0... 20.45—Уласхоорондо... лэл. 21.00—«Амал... ты, багашуул», 21... урилдалгын хоёр ... хэйн кубок. 22.00... 22.35—«Вольный в... hайханай фильм, ... дохи сери). 00.... моя»—баримтата ... «Шэнэ жэлээр, нү... вет арадта ... амаршалга.

Редак...
Р. Б. ГА...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54 зам редактора—2-68-08 зам редактора — 2-62-6? отв. секретарь—2-50-52. секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни— 2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81., корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 отдел объявлений —2-63-54.

Республиканская типография Госуд... ственного комитета Бурятской АССР ... делам издательств, полиграфии и кни... ной торговли г. Улан Удэ, ул. Ленина, ... Н-01761. Заказ № 300. Индекс 046...